

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejeman:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan svoje izvenredne nedelje in praznika.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6:50	četrt leta 6:50
na mesec 2:30	na mesec 2:30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Slovensko vseučilišče ter Slovenci in Italijani.

Iz govora posl. Rybářa v posl. zbornici dne 17. marca 1910.

Kot generalni protigovornik je v debati o laški pravni fakulteti povzel besedo posl. dr. Rybář, ki je govoril nekako sledeče:

Nedemokratično je v tej državi eno narodnost protežirati. Noben ljudski zastopnik bi danes ne mogel več zahtevati, da se univerze tako-ako rezervirajo za dedno plemstvo. Privilegiji plemstva so odpravljeni, tudi privilegijev narodov ne gre več kvisku držati. Drugi narodi so bili v srečnem položaju izobraziti svojo kulturo. Če so manjši narodi v Avstriji zaostali, niso temu vzrok sami, temveč avstrijske vlade. Drugi narodi niso iz sebe tvorili velike reči, temveč so se v varstvu ostalih razvijali. Malim narodom očitajo, da nimajo predpogojev za univerzo, da jim manjka profesorjev in literatura. Tudi Nemci niso imeli teh predpogojev, ko so si ustanovili svoje univerze. Jugoslovani imajo že danes vseučiliške profesorje, le da so ti primorani predavati v nemškem jeziku, ker ne morejo nikjer predavati v materinskem jeziku. Bolgari in Srbi danes lahko konkurirajo z vsemi kulturnimi narodi. Kar je bilo mogoče tem, je mogoče tudi Rusinom in Jugoslovanom. Tudi Čehi niso imeli znanstvene literature. Danes lahko trdimo, da se češki pravniki lahko postavijo na stran nemškemu kolegom, in da kak Randa celo vse presega.

Za Jugoslovane je vlada imela vedno le obljube in včasih sladke izjave. S tem, da je dovolila par stipendij, je vlada mislila, da je izpolnila dolžnosti nasproti Jugoslovanom. Jugoslovani z obžalovanjem opazujejo, da se je tudi to pot z mero-čajne strani povdarjalo, da zaslužijo Italijani odličnejše postopanje. Jugoslovani niso principiellni nasprotniki laške fakultete, privoščijo jim eno univerzo, kakor zase zahtevajo slo. Z zadovoljenjem lahko konstatirajo, da se je le en del zastopnikov ene-ega edinega naroda izjavil principiellno nasprotnim ustanovitvi nemških univerz.

Vse druge narodnosti zastopajo enakopravnost vseh narodov; zato je upati, da se bo ugodilo tudi željam slovenskega naroda. Politični mo-

menti silijo Jugoslovane, da zavzamejo navidezno sovražno stališče nasproti vladi. Nemci, ki se zavzemajo za laško univerzo, delajo to le iz političnih vzrokov. Večina v tej zbornici obstoji iz Nemcev, ki iščejo zaveznikov in hočejo jezicek na tehnici. 20 mesečanskih izraelitskih zastopnikov pridobiti zase. Italijani imajo čisto prav, če izrabljajo trenutno politično konstelacijo. Tudi Jugoslovanom naj se ne zameri, če delajo isto in predvsem nastopajo proti temu, da se hoče iztrgati iz celega kompleksa avstrijskega vseučiliškega vprašanja eno vprašanje. Jugoslovani iz taktičnih vzrokov nasprotujejo laški univerzi.

Da je tako prišlo, so vzrok le Italijani in vlada.

Vsak narod ima pravico nele o tem odločevati, katere šole so potrebne, temveč tudi, kje naj stoji. Zato je treba v Avstriji kodificirati narodno avtonomijo. Med budimi nasprotniki narodne avtonomije so danes laški liberali. V Trentinu so avtonomisti, na Primorskem nečajo o nar. avtonomiji ničesar vedeti.

Če bi mi imeli narodnostno avtonomijo, bi ničesar ne imeli proti laški univerzi in še proti drugim laškim visokim šolam v Trstu. Ampak potem bi tudi nam moralo biti omogočeno, da ustanovljamo svoje šole tam, kjer jih rabimo. Ker pa nar. avtonomije še nimamo, mora tu v parlamentu en narod drugemu dovoljevati šole. Odločilno za stališče Jugoslovancev nasproti laški univerzi je postopanje Italijanov v šolskih vprašanjih. Slovincem nečajo liberalni Italijani ničesar dovoliti. V Trstu je edinole od laških liberalcev odvisna izpolnitev slovenskih šolskih zahtev.

V drž. zboru nas Italijani rabijo, ker je večina tu tako zelo nezanesljiva, da se morajo bati, da se stvar ne razbije. Če je Italijanem na tem, da dobe laško fakulteto, je pač v njih interesu sporazumeti se tudi s tistimi narodnostmi, ki tvorijo tu večino.

Kaj pa še! Nasprotno; dvakrat se je poskušilo vsaj pogajanja vpe-ljati med Italijani in Slovane. Preteklo leto junija in julija je bil na inicijativo katol. narodnih in soc. demokratičnih Italijanov razgovor med temi in vsemi slovanskimi primorskimi poslanci. Značilno za to, da ti niso bili šovinisti, je to, da so vsi, tudi vsi ti slovanski poslanci govorili laško. Italijani bi slinena

ne storili, tudi ko bi znali slovanski jezik.

Slovani so formulirali svoje zahteve, odgovor pa je bil, da je stvar v prvi vrsti odvisna od laških liberalcev. To je res, ker v Trstu vlada jo ti. Vprašali so jih, čakali odgovora cele meseca. Laški liberalci pa do danes niso odgovorili. Nečajo sesti s Slovani k eni mizi, ker vedo, da je njih stvar krivična in je ni mogoče zastopati. Posl. Pittoni je omenil, da so Slovani glasovali proti podobnemu soc. demokratičnemu predlogu.

Takrat je šlo za čisto specielna vprašanja, za preložitve slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico; da Slovani v takem vprašanju, ki se ni rešilo niti potom zakona, niti potom kompromisa med strankami temveč edinole z administrativno naredbo vlade, nečajo stopiti šele v pogajanja, je jasno. Ko pa so soc. demokrati v decembru svoj predlog v obč. svetu ponovili, so Slovani glasovali za to, da stopijo tu v zbornici in v Trstu z Italijani v pogajanja, za kar so še danes pripravljivi. Laški liberalci pa so bili proti temu in so v svojem organu izjavili, da nikdar ne bodo stopili v pogajanja s Slovani in da o sporazumu nečajo prav ničesar slišati.

In zdaj naj Slovani prijazno sprejmejo šolske zahteve Italijanov? Oni, ki od laških liberalcev ne morejo dobiti niti ene ljudske šole, ne morejo glasovati za laško univerzo.

Proti opravičenosti slovenskih ljudskošolskih zahtev se sklicujejo celo na odredbo upravnega sodišča, s katerim se ravno odklanja negativna ministrska razsodba kot neutemeljena. Ne gre se le za kakih 40 šoloobveznih otrok, temveč za 1200 in da so najbližje šole tržaškega teritorija, v katere hočejo pošiljati slovenske otroke, tako prenapolnjene, da nimajo tam niti otroci iz one-ga okraja več prostora.

Sicer je povsod tako, da hodijo kmečki otroci v mesto v šolo, da pa hodijo otroci iz tako obljudenega mesta, kakor je Trst, skozi celo mesto v okoliško vaško šolo, to pač morejo zahtevati le taki Italijani, ki laške kulture niso vredni. Če hočejo imeti gospodje pečenko, naj dajo nam prej vsakdanji kruh, radi jim bomo potem dali pečenko. Vključ takemu postopanju laških liberalcev priporoča vlada sprejetje predloge. Kršč. socialni in soc. demokratični Italijani naj pomislijo, da bi to bil

naravnost uspeh intransigentne laško-liberalne politike.

Zato bi bilo v interesu ostalih laških strank in zastopnikov vseh narodnosti izvesti ultranemški nacionalce, da bi bilo to vprašanje začetek narodnostnega sporazuma, in da bi se postavil princip, da se ne dovoli nobenemu narodu nobena univerza, dokler niso tudi drugi narodi glede svojih šolskih zahtev zadovoljni. Le na ta način je mogoče priti do rešitve narodnostnega problema. Z rešitvijo po deželah in koscih, kakor je predlagal Koerber, pridemo tja, da bodo večji in privilegirani narodi zadovoljni, manjši pa bi odšli praznih rok.

Nasproti ugovorom soc. demokratov in opombam »Arbeiter Ztg.« je treba povedati, da Slovenci niso narodni šovinisti, temveč da so v mučnem položaju. Rabiti morajo pravico silobrana. Platonske izjave soc. demokratov, ki pritrujejo opravičenosti tudi drugih visokošolskih zahtev, nič ne pomagajo, ker ne bodo Nemci in Italijani, ko bodo svoje zahteve imeli v žepu, nič več glasovali za Slovence. Soc. demokrati pravijo, da je krivično nastopiti proti tako pravični zahtevi. Pa tudi soc. demokratije se poslužujejo v gospodarskem boju takih sredstev, bojkota ali pa stavke.

Mi smo v prav takem položaju. Mi proklamiramo proti tej zahtevi Italijanov in vlade politični bojkot, in tisti, ki v tem političnem bojkotu nastopi proti nam, igra vlogo stavko-kaza.

Kot vzrok za takojšnjo vreditev te zadeve navajajo, da gre pravzaprav le za restitucijo in integrum. Da je tudi zastopnik naučne oblasti povedal tak argument, dokazuje, da ne pozna vseučiliške zgodovine, kajti tudi Slovenci lahko gledajo na skoro stoletno zgodovino univerze. Francozje so koj, ko so zavzeli Kranjsko, ustanovili v Ljubljani univerzo, in l. 1849. je vlada pripoznala, da imajo Slovenci pravico do univerze.

Takrat se je ustanovila tudi slovenska pravniška fakulteta. Žal, da smo to pridobitev kmalu izgubili. Slovensko fakulteto so razpustili, zato pa so bili slovenski profesorji imenovani za Gradec. Prvi slovenski profesor tam je bil slavni pravnik Krainz, s katerim se sedaj Nemci šopirijo, drug profesor je bil oče sedanjega poslanca dr. Skedl. V katalogu predavanj v Gradcu sta bila

slovenska predavanja celo v slovenskem jeziku napovedana. Ta predavanja so l. 1856. opustili, pa ne moramo vsled pomanjkanja dijakov; Krainz piše l. 1854. da je bilo rastoče sovražstvo, ki ga goje nasprotniki Slovanov proti njegovi docenturi, kot nepotrebnosti instituciji vzrok, da so morala ta predavanja slednji prenehati. L. 1871. je vlada zopet priznala Slovincem pravico do fakultete, in storilo se je že vse, da bi se v prihodnjem semestru vršila predavanja v slovenskem jeziku. Žal, da so naši narodni nasprotniki dosegli, da se je ona postavka iz proračuna črtala in od tega časa Slovenci nimajo več fakultete.

Če je že torej historični moment močnejši od zakonitega in iz tega Italijani izvajajo pravico na fakulteto, imajo Slovenci to pravico v tem večji meri. — Neresnična je trditev, da Slovenci nimajo dovolj primernih učnih moči, da Slovenci niso zmožni spraviti na dan dobre znanstvene stvari; o tem bi največ vedeli povedati Nemci. V prejšnjih časih bi Nemci na avstrijskih srednjih šolah sploh ne mogli studirati, ko bi jim Slovani ne bili spisali učnih knjig. Imena Močnik, Klun, Kocen, Vrečko so vsakemu absolviranemu gimnazijcu znana, ravnotako Gindely, Hanak in Voldrich. Učne knjige teh šolnikov so deloma še danes v rabi na nemških srednjih šolah. Slovani morajo dati Nemcem moči, da se oni potem bahajo s svoje kulturo. To so neprijetna fakta, fakta so pa le.

Torej tudi ta predpogoj za slovensko univerzo je tu, kajti učne moči so tu in literatura pride s potrebo sama. Neglede na to je pa postopanje slovenskimi dijaki na nemških visokih šolah v zadnjem času dovolj vzroka za to, da se vendar enkrat je misli na samostojno slovensko univerzo. Nemški dijaki so v zadnjem času proti svojim nemškim tovarišem nastopali na tak način — Italijani o tem tudi vedo — ki ne dela prav nič časti nemški kulturi. Zato je umljivo, da slovenski dijaki na dobre nemške vzgoje radi resignirajo.

Posl. Schmid meni, da je politično napačno siliti laške dijače, da gredo v inozemstvo, ker se s tem vzgaja le irendenta. Res je nekoliko težko govoriti o irendentizmu v vprašanju, ker bodo začeli takoj vpi-ti, da je to denunciacija, nevredna poštenjaka. Toda če so irendentisti-

LISTEK.

V marcu.

Čemu so ljudje spomladi mlajši in veselejši? Narobe bi moralo biti; vsaj pri meni je narobe. Kadar se prikaže teloh iz mokre prsti, vzkljijo v srcu spomini, znamenja starosti in smrti.

Koliko let je že, ko sem zlagal sladke verze na čast blede in pobožni Francki? Milost božja — že petnajst let! Kako se je začela in kako se je končala tista ljubezniva otroška komedija? Nič več ne vem. Lepa stara pesem je v mojem srcu, besed pa ji ne poznam več in ne melodije. Zadnjič sem srečal Francko na cesti; žalno je bila oblečena in otroka je vodila za roko. Morda je že vdova...

Koliko je let, ko sem prepeval slavo sinjeoki, zlatolasi Heleni? Gorje mi — že štirinajst let! Ves tisti čas živi v meni kakor daljna solnčna pesem o veselju, svetlobi in ljubezni... Zadnjič sem srečal Heleno; šla je s svojim možem...

Koliko let je, Anka, prešerno dekle, ko sva se smejala drug drugemu v obraz — ti moji, jaz tvoji

lahkovernosti? Vsi svetniki — že trinajst let! Oj čudo prečudno: najbolj pozabljena je bila ta pesem, pa se je oglasila najmočnejše.

Natanko te vidim; mlada in živa stojiš pred mojimi očmi. Izpod nemirnih črnih obrvi se mi smeje dvoje plamenov; tvoja ustna so temno-rdeča, še vsa vroča od mojih poljubov... Kako je bilo mogoče, da se je ta prelepa spomladanska pesem zavrhila s tako dolgočasnim, praznim verzom? In kako šele mogoče, da se je tista mlada, kipeča resnica prevrnila v neumno laž?

Zdi se mi, da bi se ne bila smela poslavljati podnevi in celo ne pod oblaci nebe... Hodila sva po drevoredu, gledala sva v tla in sva molčala, zato da bi pogled in beseda ne razodela praznote, ki je bila v srcu. Držala sva se za roko; še zdaj vem, da je bila tvoja roka potna in da mi je bilo to sitno. Jaz sem premišljeval, kaj da bi še imel opraviti v mestu, od koga bi se še poslovil in s katerim vlakom bi se vozil. Ti si najbrž mislila na večerjo, ali pa morda na šolsko nalogo iz računstva, ki ti je bilo tako zoperno. Obadva pa sva čakala, da bi se zmračilo in da bi bila pri kraju pusta komedija.

Pred ograjo ob parku sva postala.

»Ali boš kmalu pisal?«

»Vsaki dan!«

Zlagal sem se kar tako, brez misli; vedel sem že takrat vse, kar se je pozneje zgodilo — da bom pisal spočetka vsaki teden, nato vsakih štirinajst dni in čez tri ali štiri mesece še zadnjo razglednico.

»Tudi jaz ti bom pisala... vsak drugi dan!«

Zlagala si se kar tako, brez hude misli. Tudi ti si vedela, kar sem vedel jaz... Umolknila sva, stala sva tam roko v roki in sram naju je bilo vsega — zlaganih besed, zlaganih poljubov, zlagane ljubezni.

»Torej...«

»Torej...«

Spogledala sva se, ali takoj sva se ozrla vsak na drugo stran. Da bi se bila takrat obadva na glas zasmejala — mrtva ljubezen bi bila planila iz groba. Nisva se smejala; poljubila sva se — Judežev poljub je bil.

Na pragu si me pozdravila z roko; jaz sem ti odzdravil izza parka, nato sem hitel v mesto, potrč, zlovljen, osramočen, kakor da sem bil doživel nekaj nad vse grdega in gnusnega...

Neroden je bil zadnji verz, rad bi ga izbrisal; ali kljub njemu živi v mojem srcu tista spomladanska pesem, zapoje vselej s novo močjo, ka-

dar prikljije prvi teloh iz mokre prsti...

Trinajst let je že od tistega dolgočasnega, meglenega slovesa. Tukaj mislim, da je bil tisti park; tod je držala vegasta lesena ograja v ravni črti; ograjo so podrli, park posekali. In tukaj, kjer stojim, so bile tiste duri, ki so časih ob poznem mraku tako lepo zaškripale...

Predme je stopila ženska.

»Vsaj pozdravi me... spodobilo bi se!«

Osupel sem ji gledal v obraz. Oči so bile mirnejše, bledeje, ustnice tanjše; prav drobne, komaj vidne gube so se nabirale krog ustnic in oči.

»Odkod ti... v te kraje?« sem jo vprašal.

»Zdi se mi, da prihajam po tistih opravičkih kakor ti... Spremljaj me, če ti je prav; pol ure imam časa.«

»Kod hodiš, Anka, da te nisem videl celih —!«

»Enajst let!«

»Trinajst!«

»Na Štajerskem živim!«

»Omožena?«

»Zelo se je postaralale sem si mislil jaz.

»Postaral se je siromak in počemerik!« ei je mislila ona.

»Kam drži tvoja pot?«

»Na ono stran!« je pokazala z roko.

»Saj se še kaj vidiva, da se malo pogovoriva... o lepih časih...«

»Seveda... pridi popoldne v kavarno Evropa!«

»Pridem!«

Podala sva si roko in sva šla vsak po svoji poti. V kavarno nisem prišel; obadva sva dobro vedela, da ne prideva — po obrazu in po besedi sva se poznala...

Čemu so ljudje spomladi mlajši in veselejši? — Spomladi vzkljijo črni cvet spominov; njegov vonj je trohno in smrt. Iz daljave sije sladka luč mladosti; stopi ji bliže, pa ugledaš sajast, pojemajoč plamen... Prijetno ni, če je v srcu oktober, ko poganja teloh iz mlade prsti.

J. C.

„Frenchy“.

(Konec.)

Dvobojevanje je ostalo na Angliškem pogoj gentlemanstvu in pogoj družabne veljave notri do leta 1840. Valic obstoječim zakonom niso državne oblasti ničesar storile proti dvobojevanju, dasi je zahteva-

na stremljenja nekaj dobrega in poštenega, nekaj, kar lahko tvori program stranke, potem se ni treba stranki stranovati tega programa. Če je pa stvar slaba, potem mora biti dovoljena proti nji borba.

Govornik izjavlja, da ne bo govoril o irendentizmu zato, da bi zagovarjal avstrijsko državno idejo ali pa integriteto avstrijske države, ker nima nobenega vzroka za hura-patriotizem. Pri laškem irendentizmu pa gre za slovenske dežele. Če bi irendentizem reflektiral le na izključno laške dežele, bi kot narodnjak ne imel protitelemunicišar. Če bi bil Italijan, bi bil najbrže tudi irendentist. Laški irendentizem pa reflektira tudi na take dežele, kjer tvorijo Slovani večino prebivalstva, ne pa Italijani. Če hoče torej irendentizem svoj cilj uresničiti, bo sicer odšel en del prebivalstva, večji del bo pa napravil za irendentista. Celo baron Chlumsky, ki se je tako grdo obnašal nasproti Jugoslovanom, da jih je hotel diskreditirati in kar uničiti, ki jim je hotel prisiliti na čelo pečat irendentizma, dokazuje, da v Avstriji eksistira laški irendentizem in da vlada zelo greši, če ta irendentizem podpira in ne dela nobene druge politike. Italijani v Avstriji so — aeglede na vseučiliško vprašanje — popolnoma prekrbljeni za vsem in nimajo prav nobenega vzroka čutiti se neodrešene in tožiti o zatiranju; oni zavzemajo prav odlično stališče in ga izrabljajo v škodo Jugoslovanov.

Tu se ne more Jugoslovanov zameriti, če pri tej priliki Italijanom kažejo, da hočejo tudi oni živati in da je dolžnost Italijanov Jugoslovane zadovoljiti, če hočejo da bo tudi njim ustrezno.

Posl. Schmid je slednjič tudi dejal, da je treba to vprašanje tudi z ozirom na Italijo ugodno rešiti. Saj je znano, da je to glavni vzrok, zakaj vlada želi tako zelo naglo rešitve tega vprašanja; da pa se to javno navaja kot vzrok, je pa le malo čudno, ker bi se iz tega Slovani lahko naučili nekaj, kar bi ostalim bilo zelo neprijetno.

Ce se pravi: ker Italija zahteva, morajo dobiti Italijani univerzo, bi tudi Slovani lahko prišli na idejo, da je v Avstriji le takrat mogoče kaj doseči, če se inozemstvo za to zavzame, in v njih interesu bi bilo obrniti se tja. Če bo vlada s tem zadovoljna, dvomim, zato naj se nikar ne igra s takimi argumenti.

Posl. Wastian se je izjavil proti vsaki nemški fakulteti in je dejal, da nemške narodnosti ne zahtevajo univerz iz ljubezni do svojega naroda temveč iz sovraštva do Nemcev. Če je to res, so Nemci sami temu vzrok, ker so hoteli vsiliti drugim narodom nemški državni, učni, uradni in parlamentarni jezik.

Le če bodo Nemci ostale narode priznali kot enakopravne bo mogoče priti do sporazuma. Sila proti sila. Pa ta trditve ni resnična. Jugoslovani se pač branijo nasilnemu učenju nemščine, pa nemščine ne sovražijo. Narobe! Res pa je, da Nemci ne nastopajo proti nemškim univerzam iz ljubezni do lastnega naroda temveč iz sovraštva do Slovanov.

Italijani bi morali že spoznati, da vlada pri celi svoji upravi računa na prepričanje Italijani in Jugoslovani. Znano je, da postopa avstrijska vlada po znanem stavku: di vide et impera! da nele, da ne skuša tega prepričanja odstraniti, ga še celo skuša podpihovati, ker je pač avstrijska žal le nemška vlada. Avstrijske vlade nečejo razumeti, da »av-

strijske« in »nemške« ni eno in isto, amatrajo se vedno le kot predbojevnice nemštva, in marsikaj govori za to, da vlada ravno sedaj prav posebnostno pozornost posveča jugu in hoče tam germanizatorično nastopati in napraviti upravo, ki dolej tam ni bila čisto nemška, kolikor mogoče nemško in postavlja na važno mesta Nemce.

Jugoslovani niso nasprotniki Nemcev temveč germanizacije. Hočejo ostati v Avstriji kot Avstrijci, nečejo pa biti Nemci. Pri veliki narodnosti avstrijskih vlad se pa zna dogoditi neverjetnost, da se bodo Jugoslovani zvezali s laškimi liberalci, da si ohranijo svojo slovensko in laško narodnost. Seveda vlada računa na staroznani avstrijski patriotizem Slovencev. Nikar naj se ne vara! Tudi patriotizem se mora gojiti, naj je li odkritosrčen. Ljubezen zahteva protiljubezen; če nas vedno zapostavljajo in zasramujejo, potem se ni čuditi, če nimamo nobene ljubezni več.

Vlada ni znala najti pota v srce naroda. Skrbni pa naj, da bomo Avstrijo ljubili. Pravi resnični patriotizem bo vzbudila le s tem, da stori vsakemu narodu v tej državi življenje ne-le prenesljivo, temveč tudi prijetno. Vlada naj skrbi, da dobimo eksistenčne pogoje, da se bomo čutili kot enakopravni Avstrijci. Potem bo monarhija imela na jugu obrambo, ki jo bo bolj varovala kot vse puhle in neodkritosrčne zveze, kot vse trdnjave in topovi. Če bomo Jugoslovani enkrat lahko rekli, da imamo vzroka ljubiti svojo domovino, potem se bomo zavzeli za navdušenjem za monarhijo. Če pa tega ne bo, in bo Avstrija še nadalje germanizatorično proti nam pestovala, potem se bomo tolažili s pesnikovo besedo, da tuji zmagovalci prihajajo in gredo zopet, mi pa ostanemo.

Fcm. Potiorek in „Südmark“.

(Interpeacija poslanca Frana Robleka in tovarišev.)

Po poročilih graških dnevnikov je korni poveljnik Potiorek pisneno opravičil svojo odločnost pri zabavi, ki se je vršila 1. februarja t. l. v Gradcu pod davizo »V letu 2000« in ki jo je privedlo društvo »Südmark«, ter je pri tej priliki tudi naklonil omenjenemu društvu primer no denarno darilo.

Začudenje mora že izzvati, da so se te prireditve udeležili drugi aktivni častniki graške garnizije, naravnost osupniti pa mora, ako javno kaže najvišji aktivni častnik v okoliših graškega kornega poveljstva svoje simpatije »Südmark« in zanjo daruje prispevke, ko je vendar znano, da to društvo deluje na to, da raznarodi Slovence, in da tvorijo Slovenci tri četrtine prebivalstva na ozemlju graškega kornega poveljstva.

Ker dolej ni bila navada, da bi najvišji aktivni častniki javno kazali svoje politično prepričanje, usojajo si podpisani poslanci vprašati:

1. Ali je gospodu ministru notranjih del in gospodu vojnemu ministru ta Slovence skrajno žaljiv nastop povejnika 3. armadnega kora Potioreka?

2. Ali sta gospoda ministra voljna poskrbeti, da v bodoče izostanejo takšne politične manifestacije višjih častnikov, ki žalijo druge narodnosti in jih izzivajo?

lo izredno mnogo žrtev. Ker so zakonodajalci sami najbolj prezirali veljavne postavbe je naravno, da jih tudi drugi ljudje niso spoštovali.

V srednjih in v nižjih slojih se je že povodom Wellingtonovega dvoboja leta 1817. začelo energično nasprotovanje tej razvadi. Ne toliko zaradi žrtev, ki so jih zahtevali dvoboji in tudi ne iz kakšnega načelnega nagiba, marveč iz spoznanja, da je dvoboj navada, ki deli ljudstvo na dve skupini: na gentlemane in na maso. Ljudje, ki se niso hoteli dvobojevati, niso zaradi tega hoteli biti manj vredni od drugih in so zaradi tega začeli akcijo proti dvoboju. Omejena pa je bila ta akcija dolgo časa samo na platičnega razglašanja v brezpomembnih časopisih in se zanj nisozmenilini državne oblasti, niti parlament.

Šele leta 1830. sta se dva sodnika predznika kljubovati izza davnih časov ustanovljenemu naziranju o dvoboju. V dveh slučajih sta obsodila dva dvobojevnika kot morilca na smrt na vešalih in njih sekundante kot sokrivce umora na dosmrtno ječo.

Ti razsodbi sta v vsi javnosti in zlasti v justičnih krogih povzročili pravo revolucijo. Aristokratije, oficirje in taki ljudje, ki so »smatrali dvoboj za nekaj privilegij, so divjali

ogorčenja, ljudske mase so triumfale, justični krogi pa so prišli uprav ob pamet in niso več vedeli, kako naj postopajo.

Agitacija zoper dvoboj se je začela razširjati po vsi Angleški, namreč po vseh mestih. Kmetje se naravno niso nič zmenili za to stvar, češ, »če se hoče gospoda streljati, naj se pa strelja.« Angleški kmet pač takrat še ni imel nič smisla za javne zadeve in se iz svoje telečje apatije ni dal vzbuditi. Kakor pri vseh velikih borbah na svetu, tudi tu ni kmet igral nobene vloge, vse je izvajalo meščanstvo.

V mestih so nastale lige anti-duelistov, shodi so se vršili in nastopali so na njih najodličnejši govorniki, časopisi so začeli vojno zoper dvobojevanje in zdaj sta pritegnila tudi najvplivnejša časopisa, »Times« in »Morning Post«. Tekom nekaterih let je bilo obelodanih več sto brošur in knjig proti dvobojevanju in začele so se javne subskripcije, v svrhu, da so posebno odlični govorniki mogli potovati po manjših mestih in agitirati proti dvoboju. Tudi žentvo je posegalo v to agitacijo in sicer z najboljšim uspehom.

A vzlic temu se dvobojevanje še vedno ni nehalo, ostalo je še vedno »fashionable« in prvi pogoj gentlemanstvu.

Slovenščine ne vešči sodniki.

(Interpelacija poslanca Ivana Hribarja in tovarišev v seji poslanske zbornice dne 24. februarja.)

Na mesto deželno sodnega svetnika dr. Wagnerja, ki je l. 1908. prišel za višjega sodnega svetnika v Gradec, je bil imenovan za sodnega svetnika pri deželnem sodišču v Ljubljani državni pravdnika namestnik v Celju dr. Boschek, vkljub temu, da glede znanja slovenskega jezika za to mesto ni bil zadostno kvalifikovan.

Dasi ni slovenskega jezika niti toliko vešč, da bi se mogel v tem jeziku umljivo izraziti, vendar je bil prideljen kot sodnik in namestnik predsednikov kazenskemu senatu pri ljubljanskem deželnem sodišču.

Ce prav ni bil vporaben zaradi svojega jezikovnega neznanja niti pri kazenskem senatu, vendar so ga vkljub temu dodelili s 1. januarjem kot sodnika prizivnemu senatu v civilnih stvareh in sicer tako, da je preskočil druge starejše, jezikovno in juridično usposobljene sodnike.

Osupnila je ta pridelitev širšo javnost tem bolj, ker ima tako kazenski kakor civilni prizivni senat opravka skoro izključno s samo slovenskega jezika veščimi strankami in je civilni prizivni senat nerodno za judikaturu vsega sodnega okoliša, dočim dr. Boschek ni niti sposoben, da bi spregovoril le en stavek v slovenskem jeziku brez napak.

Ker se je radi njegove jezikovne nevsposobnosti izrekla vsa javnost takoj pri prvi obravnavi proti nadaljni njegovi uporabi za sodnika pri ljubljanskem deželnem sodišču in so njegovo nesposobnost ostro kritikovali tudi slovenski dnevniki, se je predsednik deželnega sodišča smatral za prisiljenega, da mu dovoli daljši dopust baje radi nervoznosti, v resnici pa radi neuporabnosti. Podpisani poslanci vprašajo njegovo ekselenco:

Ali mu je znan ta slučaj; v slučaju da mu ni, ali je voljan se dati o tem informirati in skrbeti za to, da se imenujejo pri sodiščih, na ozemlju, kjer stanujejo Slovenci, za sodnike jezikovno popolnoma usposobljeni uradniki in da se od službovanja pri teh sodiščih izključijo jezikovno nekvafikrovani sodniki?

Hupobno zaviljanje celovškega „Mira“.

G. dr. Breje se je oglašil v zadnjem »Miru« iz Spodnje Koroške ter piše, da je le g. župnika Treiberja zasluga, ako je družba sv. Cirila in Metod ustanovila slovensko šolo v St. Rupertu pri Velikovu. Nihče ne bo odrekal g. Treiberju lepe zasluge za narodno stvar, toda v svoji skromnosti in poštenosti gotovo odklanja edino zaslugo. Nadalje vprašuje »Mir«, zakaj ni družba prevzela slovenske šole v St. Jakobu v Rožu. To vprašanje je nepotrebno, ker ima g. župnik Ražun dovolj jasn odgovor bivšega prvomestnika g. Zupana. Ta šola je bila najprej slovenska, potem se je razdelila v slovensko in utrakvistično, a preden se je počakalo na končno rešitev, je g. Ražun takorekoč na svojo roko zgradil palačo za slovensko šolo, ki so jo prevzele šolske sestre. Med tem pa je upravno sodišče razsodilo, da se prvotna slovenska šola ne sme

razdeliti. Ta sklep se do danes ni izvršil, ker se deželni šolski svet gramuje svoje blamaže ter je zadovoljen, da mu je župnik Ražun pomagal iz te blamaže s tem, da združuje v privatnem posloplju slovensko šolo, dočim se prvotna slovenska šola polagoma pretvarja v — nemško. Ako pa bi se privatna slovenska šola opustila, oziroma izpremašila v internat, moral bi deželni šolski svet izvršiti razsodbo upravnega sodišča ter napraviti zopet slovensko šolo, odnosno bi se moralo zidati novo šolsko posloplje.

G. monsior Zupan kot takratni prvomestnik družbe je ravnal le previdno, da ni pripustil, da bi bila družba prevzela Ražunove šole, dokler ni bila izrečena zadnja beseda. Pa tudi, ako bi bila obveljala razdelitev šentjakobske šole v utrakvistično in slovensko, kakor je odredil deželni šolski svet, še vedno ni bila nujna potreba, da bi morala družba ustanoviti v St. Jakobu privatno šolo. Fukaj bi bili slovenski otroci še vedno imeli priliko dobivati prva leta nauk v materinščini, a koliko je na slovenskem Koroškem krivičnih šol, kjer slovenski otroci take dobrote nimajo! Koliko je šol, ki niti utrakvistične niso, temuč popolnoma nemške, dasi jih obiskuje mnogo slovenskih otrok, n. pr. Borovlje, Spod. Dravograd, beljaška okolica!

Ako bi hotela, oziroma mogla družba pomagati, bi morala prevzeti vsaj polovico koroških šol, ki so vse glede slovenščine mnogo na slabšem, kakor bi bila šentjakobska šola, ako bi bila tudi obveljala razdelitev. Vse to je dr. Brejcu in ljudem, ki napadajo družbo v »Miru«, prav dobro znano. — A največja hinarščina v »Miru« tiči v vprašanju »zakaj družba ne ustanovi šole kje v beljaški okolici, ki je v največji nevarnosti?« Zgodovina šole na Strmcu nad Vrbskim jezerom je gg. pri »Miru« gotovo znana. Ker je ljudstvo na Strmcu precej zavedno, hotel jim je deželni šolski svet vzeti šolo ter jih prisiliti, da obiskujejo otroci sosednje nemške šole. Šola je bila in je še danes v cerkvenem posloplju. Najprej je odzvel deželni svet Strmčanom stalnega učitelja ter napravil šolo za podružnično, kamor je zahajal nemčurski učitelj iz Lipe pončevat le par ur na teden. Po posredovanju ondotnega g. župnika je družba leta 1907 sklenila, da pošlje na Strmec svojega učitelja. Temu je pritril celo takratni nemčurski krajni šolski svet. A bolj nemčurskega kakor ta, se je pokazalo celovsko škofijstvo, ki ni hotelo prepustiti družbi šolskih prostorov, temuč je rajše vplivalo na deželni šolski svet, da je družbo prehitel ter poslal na Strmec svojega učitelja. In deželnemu šol. svetu je ordinarijat brž prepustil šolske prostore brezplačno, kakor jih ima še danes. Ako g. vikarja Smodeja pri »Miru« še stvar zanima, lahko si v družbi pisarni ogleda tozadevne dopise ordinarijata, podpisane po škof. kancelarju Widowitzu.

Kako se delalo državno-zborske volitve na Ogrskem.

Extra Hungariam non est vita...

Bačka, v marcu 1910.

Po vsem Ogrskem — izven Hrvatske — Slavonske — je že volilni

boj in so priprave za volitve v polnem toku! Kandidatov za bodočo vladno stranko se oglašava vedno več in več in govori se sploh, da se je za 413 polancev — tukaj niso všteti poslanci za kraljevino hrvatsko — oglasilo več tisoč kandidatov koji bi radi prišli do dobro napolnjenih vladnih jaslji.

Ministrski predsednik bode samo formalno prosil zbornico za provizorični budget ali idemniteto, koje mu pa opozicija gotovo ne bode dovolila — in končni rezultat bode razpust državnega zbora, za kar ima lišjak grof Hedervary gotovo že kraljevo pismo v rokah in pa razpisane nove volitve!

Ker sem bil v državni službi stoeč priča pri prejšnjih volitvah pod predsedniki: Tisza, Szapary in Banffy, vam hočem s temi vrsticami vsaj bolj površno opisati, kako in s kakimi sredstvi se vrše državno-zborske volitve na Ogrskem.

Vsa Ogrska s Hrvatsko Slavonijo vred je preplavljena z židovskim naseljenjem. Samo Budimpešta ima veliko več židovskih prebivalcev, nego cela Francija! Židovskemu življenju pa je le denar glavna skrb in vse svoje življenje teži in preži na to, kako bi kolikor mogoče več zlataga imetja si pridobil.

Vsakratne volitve pa dajo najlepšo priliko, posebno ako določi vlada kar neštete milijone na razpolago svojim nadžupanom in raznim zaupnikom v svrhu volitvene borbe, da si marsikateri prejšnji siromak pomore do izdatnega premoženja za vse življenje! »Kajti — denar je — tako pravi Shakespeare — »najboljši vojak, koji povsod zmaga!« — Pri vsakokratnih volitvah pa imajo le oni kandidati največji izgled na zmago, ki imajo sam zadosti drobiža pod palcem in pa vsled tega dobro plačane kortske — volilne agente.

Naš sedanjí poslanec je sam izpovedal, da ga je stala izvolitev 35.000 gld. = 70.000 K, a je pred par leti v sosednjem mestu S... propadel, akoravno je potrošil blizu 40.000 gld.!!

Kakor novine pišejo ima baje vlada do 60 milijonov kron določenih za volitve, a tudi opozicija razpolaga z velikimi denarnimi sredstvi!

Sedaj vam hočem opisati splošno izvolitev bivšega našega poslancea.

Agitacija je bila zelo živahna. Po vseh večjih krajih v okolici, kje stanujejo upravičeni volilci, so se prirejale agitatorišne shodi; pilo, jedlo in plesalo se je zastoj pri ciganski muziki. Rakocijev marš se je čul iz vsake krčme po večkrat na dan! — Enako se je agitiralo za vladnega kandidata. Naš mestni, naposed izvoljen kandidat je bil židovskega veroizpovedovanja in so pri volitvi odločili pravoslavni Srbi in pa protestantovski Svabi iz okolice! Da so se glasovi kupovali z novci, naj izpriča ta-le dogodek. Naš pek je bil katol. Nemec. Pa pride k njemu neki odposlanec opozicijskega kandidata ter ga vpraša, koga da bo volil? Ta mu ob moji navzočnosti odvrne: »Sedaj potrebujem večjo zalogo moke, kdor mi plača 200 gld., ta ima moj glas!«

Ze več tednov pred volitvijo so se nabijali lepaki kričeče barve po vseh hišnih ogalih, tudi po okolici! Drugi dan so bili z blatom namazani, nečitljivi ali pa raztrgani! Na njihovo mesto pa so se pilepljali pozivi z vladnim kandidatom itd. Dan volitve je nastopil. Bilo je meseca prosinca tam okoli jordanovega

parlament je sklenil, da mora Soimers pred celo zbornico prositi Roebucka za odpustanje, da ga je pozval na dvoboj.

Ta karakteristični dogodek je pokazal, kako totalno so se bili spremenili nazori o dvobojevanju. Antiduelisti so sedaj lahko izposlovili vse potrebne zakone, ki so jih zahtevali in posrečilo se jim je zatreti dvobojevanje popolnoma.

Od l. 1845. se je na Angleškem vsega skupaj bilo samo pet dvobojev, eden pa med dvema Francozoma; zadnji dvoboj, katerega se je udeležil Anglež, se je zgodil leta 1862., a ne na Angleškem, nego v Parizu; dvobojevala sta se Anglež dr. Dillon in Francoz vojvoda Grammont.

Ce se danes med Angleži princeri kako žaljenje, iščejo vsi zadoščene samo pri postavnih sodnikih, aristokratije in oficirji ravno tako kakor drugi ljudje; če dobi Anglež za usnicio, odgovori nanjo s pestjo in če kdo Angleža odpelje ženo, ga toži na odškodnino in sodišče mu prisodi toliko odškodnino, da se obsonec pač nikoli več ne ozre po tujih ženah. Kdor pa ravna drugače, ta je v očeh vsakega Angleža samo »Frenchy«, torej tepec ali norec.

Old Gentleman.

praznika in izredno strog mras je vladal! Na južnem Ogrskem, kjer zoreva izborna in močno vino, melone, fige in drugo južno sadje, pa včasih nastopi jako ljuta zima. Okoličani so ob takih prilikah vsi zaviti v težke, gorke kožuhe! En dan pred volitvijo je dobila posadka od vlade, oziroma od kornega poveljstva iz Budimpešte ukaz, pred vsakim poslopjem, kjer se bode vršila volitev postaviti po dve stotnji pešcev za vzdrževanje reda in miru. Volilo se je v dveh lokalih.

Pa so se postavili tri revni vojaški ob obeh straneh uhoda, z nasajenimi bodali na puškah in z ostrimi naboji po usnjatih shrambah! — Dobro se še spominjam, kako je nek majhen švabski kmetič - volilec, ki je malo preveč pogledal v kozarec pristnega srijemca, z ogorčenjem dal duška svoji nevolji rekoč: »Jako žalostno je, da moramo mi prosti davkoplačevalci izvrševati svoje državljanske pravice v senci svetilka-jočih se bajonetov! Abegg Banffy!« — In mirno je stopal dalje proti ivorišču, kjer je poslovala volilna komisija.

Prepričan sem, da bode izza časa svojega banovanja na Hrvaškem predobro poznani lisjak grof Khuen - Hedervary tudi pri sedanjih volitvah upoteval v najvišji meri tako sigurno delajoča sredstva v dosegu svojega smotra: denarja željno židovstvo, vojaško premoč in pa po Montekukulijevem geslu: trikrat denar!

Razne narodnosti na Ogrskem na si bodo zoper — prste lizale!

J. J. St.

Iz parlamenta.

Seja poslanske zbornice. — Zakon o pijanstvu. — Zakon o lokalnih železnicah.

V večerajnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala debata o zakonskem načrtu proti pijanstvu. — Skoro vsi govorniki so poudarjali, da je zakon silno pomanjkljiv in da ga v taki obliki ne kaže sprejeti. Edino dr. Krek ga je zagovarjal. — Slednjič je posl. Einspinner predlagal, naj se načrt vrne socialno - političnemu odseku, ki naj napravi boljši načrt. Ta predlog je bil z veliko večino sprejet, le slovenski klerikalci so bili proti. Odsek bo moral v enem mesecu predložiti boljši načrt. Nato pride na vrsto zakonski načrt o lokalnih železnicah.

Med interpelacijami je dr. Krekova glede nevarnosti na železniški progi Litija - Zidani most. — Posl. Marchl interpelira železniškega ministra zaradi projektirane železnice Polzela - Kamnik. Interpelacija pravi, da je vlada vzela v načrt, ki ga je v prejšnjem zasedanju predložila poslanska zbornica, progo Polzela (Braslovce) čez Vransko na Motnik in namerava podaljšati progo odhod v Kamnik. Interpelant pravi, da bi bila ugodnejša proga Polzela - Vransko čez Trojano v Domžale. Interpelant utemeljuje to domgo in pozivlja ministra, naj prestudira oba načrta.

Prihodnja seja danes ob 11. dopoldne.

Odseki.

Naučni odsek je imel večeraj sejo, v kateri se je posvetoval o ustanovitvi naučnega sveta. Naučni minister je izjavil, da misli ni napačna, vendar pa ni neposredne potrebe za tak svet. Naučna uprava skuša obdržati kontakt s prebivalstvom z enketami in s tem, da prosi večkrat strokovnjake za svet.

Tiskovni odsek je večeraj imel sejo, v kateri je rešil nekaj paragrafov tiskovnega zakona. Ostale paragrafe bo rešil v današnji seji.

Socialno - politični odsek je sprejel vladno predlogo glede ponočnega dela žen. V zbornici bo o tem referiral posl. Drexel.

Iz Hrvaškega.

V Zagrebu se širijo govorice, da bo ob enem z ogrskim parlamentom razpuščen tudi sabor. Vendar resni politični krogi tej govorici ne verjamejo.

Saborski klub hrvaške stranke prava je imel večeraj sejo, v kateri se je posvetoval o kandidatih za predsedstvo sabora. Sklenilo se pa ni nič obveznega. Največ nade za predsedstvo imajo baje dr. Medaković, dr. Mažuranić in dr. Nikolić.

Stradanje naših visokošolcev — pred durmi!

Ko je bila pred dobrim letom tukajšnja »mensa academica« vsled tuje nasilja zaprta, se je odzvala slovenska javnost na klic stradalajočih dijakov z obilnimi darovi. »Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju« je bilo došlo vsled tega do srede marca že čez 10.000 kron, letos pa v istem času le

okoli 5000 K. Izplačalo je društvo letos v 396 slučajih do danes že čez 6000 kron, torej je bilo primorano porabiti čez 1000 kron od lanskega prebitka. Iz teh podatkov je popolnoma razvidno, da stoji društvo pred — prazno blagajno in da bode moralo svoje tako uspešno delovanje ustaviti, — ako ne pride naše slovensko občinstvo hitro na pomoč. Obračamo se posebno še na naše denarne in druge zavode, hranilnice in posojilnice, na naša županstva itd. s prošnjo, da društvu po svojih močeh pomagajo. Društvu bo le tedaj mogoče uspešno vršiti visoko nalogo, ako se odprejo srea in roke vseh blagih rojakov.

Darujte društvu čim več morete, nabirajte prispevke med svojimi prijatelji in znanci! Slovenske žene in dekleta, spominjajte se slovenskih fantov na daljnem Dunaju in nabirajte za nje prispevke ob veselicah!

Odbor prosi, da se pošiljajo darovi društvu blagajniku Ivanu Luzarju, višjemu rvidentu južne železnice v p. na Dunaju, III. Reiserstrasse 27.

Za odbor:

Dr. Anton Primožič, c. kr. deželni šolski nadzornik v min. za bogočastje in nauk, predsednik; Ivan Luzar, višji revident južne železnice v pok., blagajnik; dr. Fran Skabernš, c. kr. min. podtajnik v min. za bogočastje in nauk, tajnik.

Dnevne vesti.

— Politični klerikalci in verski klerikalci. Učakali smo končno dragoceno priznanje. Klerikalci so naposled javno priznali, da je njihove pristaje razdeliti na dve skupini, na prave klerikalce, to so tisti, ki stojijo na verskem stališču, in na politične klerikalce, ki so iz osebnih nagibov pristopili klerikalni stranki, pa jim je za verska in za druga temeljna načela ravno toliko mar, kakor za lanske sneg. »Slovenec« priznava kot prave svoje pristaje samo verske klerikalce, druge, namreč politične klerikalce, pa proglašajo za ljudi, ki iščejo pri klerikalcih samo profita, ki jim pa nič ne zaupa in na katere se nič ne zanaša. Rekli smo že, da je to prav dragoceno priznanje in prav zapeljivo je, vzeti vse mero-dajnejše osebe klerikalne stranke pod mikroskop. Uspeh takega raziskovanja bi bil za klerikalno stranko nad vse žalosten, zakaj iz dejanj in različnih izjav ogromne večine klerikalnih madaforjev je z lahkoto dokazati, da svojo vernost iz ozirov na duhovščino samo markirajo, sicer pa da so kar po vrsti pravcati politični klerikalci, torej ljudje, ki iščejo pri klerikalcih osebnega profita. Opuščamo to, ker se nečemo spuščati na pojte osebnosti in ker so naposled tudi sirši krogi dovolj informirani, da vedo, kdo spada med verne klerikalce in kdo med politične klerikalce. A stvar je zanimiva še v nekem drugem oziru. Klerikalci namreč niso bili vedno tega mnenja, ki je zastopajo danes. Sedaj je dr. Krek javno izrazil političnim klerikalcem svoje zaničevanje in »Slovenec« je prihitel za njim ter jih silvesno zatajil, češ, da niso pravi pristasi klerikalne stranke, nego ljudje, ki iščejo pri klerikalcih profita, ki jim ni zaupati in na katere ni zidati. S tem sta se dr. Krek in »Slovenec« postavila v direktno nasprotje z dr. Šusteršičem in z različnimi drugimi klerikalnimi voditelji. Zgodilo se je namreč že večkrat, da so dr. Šusteršič in drugi klerikalni voditelji v različnih oficijelnih izjavah v naj-slovesnejši obliki razglašali, da je v klerikalni stranki prostora za vsakega ne glede na to, kakega prepričanja je v verskem oziru in da klerikalna stranka od nikogar ne zahteva, naj bi bil veren in naj izpolnjuje takoiimenovane verske dolžnosti. To smo slišali nštetokrat v vseh mogočih varijacijah. Torej enkrat je lahko klerikalec vsak, naj je veren ali neveren, samo da voli s klerikalci, drugič pa je samo tisti klerikalec, ki je veren; enkrat vabijo klerikalci tudi nevernike v svoj tabor, drugič jih pa kakor sedaj dr. Krek in »Slovenec« traktirajo z breami in jim javno izrekajo svoje zaničevanje. Kdo torej zastopa pravo klerikalno stališče ali dr. Šusteršič in njegovi somišljeniki, ki politične klerikalce sistematično rekrutirajo, ali dr. Krek in njegovi somišljeniki, ti te rekrute iz stranke ven mečejo?

— Čehi o klerikalni politiki. »Narodni Listy« pišejo pod naslovom »Slovenski spor o šolski družbi« to - le: »Domači spor med klerikalnimi in naprednimi Slovenci je prikel po vrhunca. Oba tabora sta se oddaljila tako drug od drugega, da nimata, oziroma nečeta imeti ničesar skupnega, niti takšnih institucij, ki služijo izobrazbi in prosveti ljudstva. Če so klerikalni Nemci ustanovili svoj lastni »šulferajnc«, je

to lukana tadi se Nemes, toda Nemci si kaj takega lahko dovolijo. Če pa isto stori Slovenci, ni to več lukusa, ker si mali zatirani slovenski narod ne more dovoljevati nobenega luksusa, marveč je to neodpustljiv greh, ki ga bodo drago plačali obmejni Slovenci, ki so izpostavljeni neposrednim navalom germanizacije. V »Družbi sv. Cirila in Metoda«, ki med Slovenci vrši delo šolske družbe, so dolgo skupno in složno delovali zastopniki obeh taborov. Na skupščini, ki se je vršila pred dvema letoma v Bohinjski Bistrici, se stranki nista mogli sporazumeti o kandidaturi listi in posledica tega je bila, da so klerikalci pri volitvah propadli. To jim je zadostovalo, da so proglasili boj najvažnejšemu obrambnemu društvu slovenskemu. Prenehali so nabirati prispevke za »Družbo sv. Cirila in Metoda«, jeli so snovati svoja lastna obrambna društva, ki pa doslej niso ničesar storila, ter ščuvati v svojih listih svoje privržence, naj ne žrtvujejo nobenih prispevkov za »Družbo sv. Cirila in Metoda«, češ, da je ta družba liberalna. Veliko darilo Karla Kotnika na korist »Družbe sv. Cirila in Metoda« je klerikalce tako razjarilo, da so svoje napade na družbo podvojili. Zato je bilo končno potrebno povedati odločno klerikalcem to, kar se jim je povedalo na nedeljskem shodu ljubljanskem, na katerem so govorili govorniki z vseh dežel, kjer prebivajo Slovenci, obsojajoč protinarodno gonjo klerikalcev in pozivajoč na podpiranje najvažnejšega obrambnega društva slovenskega, ki je s svojim delovanjem rešil slovenskemu narodu že na tisoče otrok ponemčenja in poitaljančenja. — Kaj bi neki Čehi rekli, ako bi vedeli, da je »Slovenec«, glasilo klerikalne stranke, v svojem sobotnem uvodniku vlado naravnost pozivjal, naj zapleni premoženje »Družbe sv. Cirila in Metoda«?

— »Slovenec« se je zablebetal. V svojem znanem izdajalskem članku je zapisal »Slovenec«: »Kdor za Cirilmetodarijo le en vinar da, podpira liberalizem in ne more biti več pristasi katoliških in ljudskih načel, temu se pokaže za nasprotnika vernega Slovenstva.« Tako je pisal proti družbi, ki ima v programu katoliško narodno vzgojo, ki ima v svojih šolah 21 šolskih sester in 6 katehetov, glavnemu odboru pa 2 katoliška duhovnika. O nemškemu »Schulvereinu« pa je vsakemu otroku znano, da ga vodijo zgolj svobodomiselci, protestanti in židje, da nima v svojih šolah nobene šolske sestre, temuč strastne nemškonacionalne učiteljice, ki so glavni agitatorji za »proč od Rima«. In vendar katoliški duhovniki pridno delajo za »Schulverein«, kar je nehoti izblebetal tudi sobotni »Slovenec«, ki piše v uvodniku: »Kriščanski socialci so poskusili z nacionalno tekmo v nabiranju denarja za narodno »brambo« (Rosegerjev šulferajnski fond), ker se boje zgrubiti na popularnosti.« — Tedaj nemški klerikalci ne le nasprotujejo brezverskemu, »Schulvereinu« temuč še tekmujejo zanj, — ker se boje za svojo popularnost. Naši klerikalci pa računajo na toliko zažitosti svojih mas, da upajo nastopiti proti najdražjim narodnim svetinjam. Pri politično zrelih Nemcih bi taki nasprotovalci ne zgubili le popularnosti, temuč bi si pridobili — batin.

— Dr. Breje za detektiva. V predzadnjem »Miru« je dr. Breje razglasil, da pošilja družba sv. Cirila in Metoda na Koroško na osem naslovov liberalne časopise, med njimi tudi »Svobodno Miso«. Dasi je »Mir« moral prinesiti v prihodnji številki popravek vodstva, da družba sploh nikomur ne pošilja niti enega časopisa, miga potapljačoi se dr. Breje še vedno z dvema prstoma iz vode, češ, »videli smo na lastne oči in slišali iz prizadetih ust.« Ne pove pa dr. Breje, da je prišel do hudobnih napadov na družbo potom vohunstva po hišah. Prišel je namreč v Ločah kot nepovabljen gost v hišo rodoljuba Zimčiča, brskal po njegovih pošiljavah ter iztaknil nekatere stare številke neljubih mu časopisov. Začel je kričati nad prestrašeno Zimčičevo ženo — gospodarja niti doma ni bilo — in ker ta ni vedela, kdo pošilja možu časopise, izvenovala je morda res družbo sv. Cirila in Metoda, od katere dobiva mož kot predsednik podružnice dopise in včasih kake tiskovine, ki jih izdaja družba. In dr. Breje je tekel domov ter napisal kot vneti policijski detektiv ostuden napad na družbo. Društvo »Prosveta« pa prav nič ne taji, da pošilja v razne obmejne kraje prečitane časopise. Ako je bila vmes tudi katera številka »Svobodne Misli«, se je to zgodilo pomotoma ali pa na izrecno željo katerega posameznega čitatelja. V splošnem pa odpošilja »Prosveta« časopise in revije, ki jih dobi v ta namen podarjena. Ciril - Metodova družba pa ni s »Prosveto« v nikaki zvezi. Ako ima

dr. Breje iskreno poštenje, mora se v duhu eramovati, da je nastopal kot vohun, se vsilil nepovabljen v tujo hišo, kršil postavno zajamčeno hišno pravo ter se smiselno in ženo v gospodarjevi nenavzočnosti, potem pa še zakrivil ostudno obrekovanje nad družbo. Takemu kavalirju bodo v bodoče pošteni posestniki zaklepali svoje domove pred nosom. »Der grösste Schuft....« posebno še, ako je denuncijanstvo zlagano.

— Kako so malenkostni. Sorodniki umrlega pesnika župnika Antona Medveda so večeraj obelodanili običajno zahvalo vsem tistim, ki so pokojniku izkazali poslednjo čast. V »Zahvali«, priobčeni v »Slovenskem Narodu« je med drugim čitati, da se žalujejo sorodniki zahvaljujejo tudi slavnim društvom: »Čitalnici«, »Liri«, »Sokolu«, »Gasilnemu društvu«, »Orlu« in mestni kamniški godbi. — V našem listu je bila »zahvala« natisnjena točno tako, kakor so ji spisali sorodniki. Ravno do pičice enaka »zahvala« je bila naročena tudi pri »Slovenecu«, a v svoji skrajni borniranosti so ti smešni ljudje okrog »Slovenca« zahvalo samovoljno prenaradili, in sicer so iz nje črtali — »Sokola«. Če se hoče brezobraznost tega početja prav spoznati, je treba pomisliti, da so sorodniki inerat plačali in da je »Slovenec« te sorodnike s svojim početjem postavil v slabo luč, saj občinstvo ne ve, da je »Slovenec« samovoljno črtal »Sokola«, nego bo mislilo, da se sorodniki niso hoteli zahvaliti tudi »Sokolu« za pokojniku izkazano zadnjo čast. Stvar je sama na sebi malenkostna in »Sokol« stoji previsoko, da bi ga kaj takega moglo doseči. A značilna je ta stvar! — Klerikalci falsificirajo torej že mrtvaške liste! Kaj bi ti ljudje šele počeli, če bi znali bankovce falsificirati?

— Okrajni šolski nadzornik slovenskih šol na Štajerskem, tako se nam piše od Drave, bi morali biti povsem drugačni, da bi res zaslužili to ime. Spodnjaštajerske »nemške« šole imajo sedaj vendar lastnega svojega nadzornika; torej bi človek pričakoval, da se odslej od strani nadzornikov slovenskih šol vrši vse tako, kakor bi se naravno moralo vršiti... A pošteno se vara, kdor to misli! — Celjski »Narodni dnevnik« z dne 15. marca t. l. omenja v svojem uvodniku, ko razpravlja nasledništvo Schmoranzerja kot okr. nadzornika v mariborskem političnem okraju, da je to ozemlje »slovenska posest« in da tu sem spada — slovenski okr. šolski nadzornik. To je povsem resnično in pravilno! A kako pa je v praksi tako v tem, ko v drugih okrajih slov. Štajerja?! Povsod so takozvani »slovenski« okrajni šolski nadzorniki — nemškovalci. Nobeden njih ne uraduje slovenski, nobeden ne vodi uradnih konferencij v slovenščini in nobeden si sploh ne upa kazati javno svojega — slovenstva! Ostalo je vse pri starem, tudi poslej, ko imamo na slov. Štajerskem nemškega okrajnega šolskega nadzornika. To je istina, katero ne more nikdo zanikati. — Seve mi Slovenci smo pohlevne duše ter pustimo, da se dela z nami, kar se hoče. Ali naj ostanemo Slovenci res še dalje — da govorimo z »Narodnim dnevnikom« — tako ponižni — osli??

— Ob stoletnici štajerskega deželne muzeja. Piše se nam iz Gradca: Ob pričetku prihodnjega leta obhaja deželni muzej svojo stoletnico. Ta institut bil je ustanovljen po nadvodvi Ivanu ter nosi njemu na čast še danes ime »Joanneum«. Ta zavod pa do današnjega dne nosi le nemške napise, ima samonemške pečate, kakor »Landesmuseum Joanneum«, »Landesbibliothek am Joanneum« itd. Ta anomalija naj se ob stoletnici odpravi! Muzej je deželna naprava in se vzdriže tudi po slovenskih novelih: zato naj se pa slovenščina tudi tu upošteva! — Mimogrede bodi povedano, da je na Joanneumu kot bibliotekar uslužben kranski »Nemec«, dr. Goltseh, rodom ljubljčan, čegar oče je svoj čas imel kot čevljar največ zaslužka pri kranskih duhovnikih. Ta German kranskih pokolenja, ki se je šolal v Ljubljani, in zna slovenski bi slovenskim strankam lahko postregel v slovenščini, odnosno jim tako dopisoval. Seve bi Slovenci morali tozadevno tudi korektno postopati. Tudi v tem oziru mora postati drugače!

— Nov slovenski odvetnik. Odvetniški izpit je z odličnim uspehom napravil gosp. dr. Jos. C. Oblak. — Novi odvetnik namerava otvoriti svojo pisarno v Celovcu.

— Promovirana sta bila večeraj na graškem vseučilišču starejšini »Triglava« gg. Fran Šabec in Feliks Lebar za doktorja medicine. — Čestitamo!

— Cirilmetodarija. Poročali sta že, da se je tudi v narodni gostilni v Rudniku pri gosp. Jesihu nabralo

10 K 10 v za Ciril - Metodovo družbo. Pri tej priliki pa ne smemo pozabiti nekega v Rakovniku službuje neki učitelj Labernik, kojega sami Slovaški imenujejo trikrat podčrtano ničlo. To človeče ostenativno vedno poudarja svoj neslan klerikalizeminsvojoomejenost usiljuje drugim. Bil je tudi navzoč v nedeljo, ko se je pobiralo. On ne samo da ni nič dal, ampak je še nesramno zakavljal čez prepotrebno družbo. Ko je potem k isti mizi prisedel neki spoštovani gospod, koji nekoliko težje govori slovensko, ker ni domačin, sta Labernik, kakor njegova gospa vedno le nemško govorila. S tem sta menda hotela pokazati, da se tudi z nemščino lahko živi. Kaj se je vendar potreba potegovati za slovenščino. Vsi navzoči smo bili nad take netaktnim vedenjem vzvolvoljeni. Ako bode še enkrat izzival, mu posvetimo tako, da mu bo silno neprijetno zvenelo po ušesih. S svojo nemunstnostjo spada med kake gorske backe ne pa v olikano družbo.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala gdč. Evgenija Meden 25 kron, ki jih je nabrala ob priliki predavanja gosp. prof. Juga med narodnimi Cerkničani. — Uradniki »Assicurazioni Generali« bodo prispevali družbi sv. Cirila in Metoda letno 20 K.

— V izkazu obrambnega sklada družbe sv. Cirila in Metoda se je urinila pomota pri št. 615. Glasiti se ima »Posojilnica« v Radovljici, mesto Hranilnica.

— Napredno politično in izobraževalno društvo za kolizejski okraj ima jutri, to je v soboto, dne 19. t. m. v restavraciji pri »Novem svetu« svoj redni občni zbor z že naznanjenim spredom. Začetek točno ob pol 10. dopoldne.

— Na glavni skupščini »Matice Slovenske«, ki bo v ponedeljek, dne 21. marca ob 8. zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma«, bo predsednik govoril o temi »Morala v slovenskem življenju«.

— »Sokol I.« priredi 19. marca izlet na Sv. Katarino. Odhod iz Ljubljane ob 11. uri 40 min. opoldan z vlakom do Medvoda, od tu peš naprej. Bratom članom in njih prijateljem se odbor priporoča za polnoštevilno udeležbo. Izletnikom se pridruži tudi nekaj članov »Sokola II.«. Izlet se vrši le pri ugodnem vremenu in sicer v občanskem kroju. Na zdar!

— Ustanovni občni zbor društva za zgradbo in vzdrževanje »Sokolskega doma« telovadnemu društvu »Sokol II.« v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 20. marca t. l. ob 10. dopoldne v gostilni brata Kavčiča na Privozu (Prule). Dnevni red obsega poročilo pripravljalnega odbora, volitev odbora, dolčitev članarine in raznoterosti. Vsi bratje Sokoli, prijatelji Sokolstva in napredni rodoljubi v Ljubljani, posebno in šentjakobsko - trnovskega okraja, se na ta občni zbor prijazno vabijo. — Odbor.

— Vseslovenski zdravniški shod. Shod je pozdravil tudi gosp. župan Ivan Hribar z nastopno brzojavko: »Obhajujoč, da ne morem gospodov slovenskih zdravnikov na prvem stanovskem shodu osebno pozdraviti, prosim sprejeti zagotovilo naj-boljših želja za organizacijo, ki je snujejo. — Župan: Hribar.« — Brzojavno so shod pozdravili tudi češki zdravniki.

— 40letnica ljubljanskega prestopoljnega gasilnega in reševalnega društva ter razpuščene požarne brambe se praznuje letos 13. in 14. avgusta. Glavni dnevi te slavesti bodo 14. in 15. Natančnejši spored se pošlje pravočasno vsem gasilnim društvom. Cenjena gasilna društva esze sedaj prosijo, da omenjene dni ne prireajo nikakih drugih gasilskih slavnosti ali veselice.

— Javno predavanje. Gosp. dr. Oton Kučera, vseučiliški profesor iz Zagreba in predsednik »Matice Hrvatske«, ki pride na skupščino »Slovenske Matice«, predava v torek, dne 22. marca ob 8. zvečer v »Mestnem domu« o Halleyevem kometu. Predavanje bode pojasnjevale lepe skoptične slike.

— Izpraznjena srednješolska mesta. V zadnjem času so bili do 16. marca izdani sledeči razpisi: Ravnateljstva mesta: Praga (uč., 31. III.). — Klasična filologija: Černovice (I. g., L. G. d., 20. III.). Gurahumora (realg., L. Fr., 31. III.). Ljubljana (I. g., L. G., 31. III.). — Moderna filologija: Auspitz (r., Fr. D., 15. IV.). — Zgodovina - zemljepisje: Gurahumora (realg., H., 31. III.). Dunajsko Novomesto (g., H., 10. IV.). — Prirodopisna skupina: Dunaj V. (r., Ng. m. c., 10. IV.). — Kratice in znaki kakor navadno.

— Sprememba trinega reda za mesto Ljubljano. C. kr. deželna vlada je z razpisom z dne 4. marca 1910, št. 4970 odobrila od ljubljanske občinskega sveta v seji dne 7. decembra 1909 sklenjeno spremembo § 4. veljavnega trinega reda za tede-

ake sejme in za vsakdanji sprotnač, ni trini promet v deželni stolni mestu Ljubljani, da ta paragraf sedaj slovi tako-le: »Trini promet se prične z ranim jutrom in traja do 3. popoldne, vendar je pridržan trini promet vsak dan v času od 1. aprila do 30. septembra do 3. ure popoldne, in v času od 1. oktobra do 31. marca pa do 10. ure popoldne kupovanju na drobno (za domače potrebe). Do te ure je torej na vsem mestnem ozemlju pod kaznijo prepovedano sleherni prekopovanje vsakdanjih živil, kakor zelenjadi, sadja, kuretnine, masčobe, jaje itd. Dalje je v gori navedenem času do 3. oktobra do 10. ure popoldne prepovedano prekopovanje sena, otave, detelje in slame. Izvzeto od navedene prepovedi je žito in tržna roba, kakor med, suhe češnje na vozovih itd. Prestopek prepovedi prekopovanja je kaznovati prvi pot z globo od 2 do 20 K, drugi pot z globo 2 do 20 K in odvzetjem kupljenega blaga, tretji pot vrhu tega še z začasnimi izključitvijo od trga; eventualno stopi v vseh treh slučajih na mesto globe primerni zapor (§ 70. obč. reda).

— Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v soboto, se uprizarita dve francoski opereti: »Zaroka pri svetilnicah« in »Soprog pred durmi« (izven abonementa; za lože par). Opereti dirigira g. kapelnik Vlačić, a režira gospod Lj. Iličič, ki ima obenem v obeh operetah glavni moški vlogi; poleg njega igra v obeh operetah g. Bohuslav. Zenske vloge pojo gđc. Pipa Tavčarjeva (»Denisa« in »Suzana«), gđc. Ivanka Hrastova (»Fanšeta« in »Rozina«), ter gđc. Mira Zupančeva (»Katarina«). V slučaju, da bi gđc. Zupančeva, ki je hripava, ne mogla peti, jo nadomešča gđc. Režika Thalerjeva, ki je v zadnjem hipu prevzela vlogo Katarine. — Obe opereti se v nedeljo zvečer (za lože ne-par) z istimi pevci in pevskami ponovita ter je v nedeljo zvečer obenem benefica gospoda kapelnika Vlačića Talicha, ki ima zasluge za lepe uspehe letošnjih operet. — Jutri, v soboto popoldne, ni nobene predstave pač pa je predstava v nedeljo popoldne ob 3. ter se igra prvič v sezoni Buchbinderjeva burka s petjem »On in njegova sestra« z gđc. Thalerjevo in g. Povheto v glavnih pevskih vlogah. (Izven abonementa za lože par.)

— Slovensko gledališče. »Izgubljeni.« Drama v treh dejanjih. Italijanski spisal R. Bracco, poslovenil dr. A. Gradnik. Prvi prizor: Pivnica v Neapolju, shajališče najsumljivejših elementov. Razlega se divja pesem, ples, kletev vse to se meša med seboj naravno, kakor drugače ni mogoče. Sredi tega vrvenja stoji Nunzio, mlad človek, nesrečen slepec, ki se trudi ob klavirju, da bi zadovoljil razposajene goste. Za svoj trud dobiva samo nehalnost, zaničevanje. V temni, viharni noči išče zavetišča v pivnici. Pavlina, mlado cigansko dekle, stražarji so ji za petami. Ko pogasnejo luči, ko je vse mirno in tiho, tedaj si obljubita mlada nesrečneca, oba plod grešne ljubezni, da si bosta zvesto stala ob strani v vseh viharjih življenja. Nato pobegneta. — Drugi prizor: Razkošno opremljena soba pri vojvodi Roviglianiju. Lepa, zapeljiva kurtizana krajša izžitemu vojvodi moreči čas. Vojvoda se spominja veselih, prežitih dni. Dasi je užival življenje, kolikor se sploh uživati more, vendar njegovi spomini niso veseli. Oglašja se vest, ki mu očitno, da je uničil dvoje življenj. Zapeljal je delavko ter jo nato porinil v blato. Tudi njen otrok, sad njegovega greha, se morda valja po blatu, toda kljub temu bi ga sprejel z odprtimi rokami, kot sprejema ljubeči oče svojega otroka. Pa kurtizana ga zopet premaga s svojimi čari. Užival bi življenje, užival, toda moči ni. Vsi razburjenosti se zgrudi mrtev na tla. — Tretji prizor: Mala, beraško opremljena soba, v kateri živita slepi godec in njegova prijateljica. Slepca navdajajo slutnje, da bo ostal nekega dne popolnoma osamljen, da se bo zahotelo njegovi tovarišici po življenju, da ga bo ostavila. In življenje je res tako vabljivo, zakaj bi ga ne uživala? Nesrečni slepec ostane osamljen, zapuščen. — Splošno se je igralo prav dobro. G. Nučič je igral vlogo slepca Nunzia tako naravno, neprisljano, da smo se uprav čudili. Njegove kretnje, njegovo izgovarjanje, sploh vse njegovo nastop, je pokazal, da je Nučič res pravi umetnik. Nič manj dober ni bil Bohuslav kot vojvoda Rovigliani. Izžit, izmozgan aristokrat, kakor jih vidimo v življenju. Izborna igralka je gđc. Wintrava. Ugajala je zlasti njena mišična igra v zadnjem dejanju, ko bje boj sama s seboj predno se odloči, da zapusti slepega tovariša. — Gđc. Kandlerjeva je jako dobro pogodila svojo vlogo. Bila je ne samo krasna, marveč tudi pretkana demimondkinja. Tudi drugi igralci so bili na svojem mestu. — Obžalovati je le brezbrzičnost slovenskega občinstva.

Ali nima prav nihkakega smisla za resnejše igre?

— Polovična večerina za delavce. Državna zveza javnih posredovalnic za delo v Avstriji je dosegla lep uspeh za one delavce, katerim je dobila in preskrbela delo v kakem vnanjem kraju. Železniško ministarstvo je namreč izdalo naredbo, valed katere imajo delavci, katerim se je preskrbelo v kakem drugem kraju, pravico do polovične voznine.

— Zabavni večer na čast vsem Pepecam in Pepetom. Slavno občinstvo se še enkrat opozarja na zabavni večer slovenskega pevkega društva »Slovani«, ki se vrši v soboto, dne 19. marca v gostilniških prostorih gosp. M. Weiss, Konjušna ulica št. 12. Na sporedu je petje, komičen nastop, ki ga izvaja član slovenskega gledališča gosp. Molek in šaljiva pošta. Ker se je zadnjič pomotoma poročalo, da bo tudi ples, se slavne mu občinstvu naznanja, da ga ne bo in naj raje gosp. plesalci in gđc. plesalke darujejo kaj za družbo sv. Cirila in Metoda. — Vsi oni, ki so prijatelji vesele, neprisljane zabave, posebno pa vsi Pepeti in Pepec, naj pohite na zabavni večer, da se bodo na dan svojega godu neprisljano zabavali. Društveni odbor se je potrudil, da bodo vsakemu ustreženo. Začetek ob pol 8. zvečer.

— Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani naznanja, da priredi dne 3. in 4. aprila t. l. poučen izlet v Zagreb. Pri tej priliki bodo sodelovali pri veselici bratskega hrvaškega trgovskega društva »Merkur« v Zagrebu popolna društveni pevski zbor. Gđc. člani in prijatelje društva, kateri se hočejo udeležiti izleta, prosimo, da se zanesljivo prijavijo do 25. t. m., in sicer ustmeno ali pismenim potom. Društvena pisarna se nahaja v »Narodnem domu«, prtilično. Podrobnosti radi izleta bodemo pravočasno prijavili.

— Cerele Franco - Illyria ima danes svoj zabavni večer v »Narodnem domu«, a ne v »Merkurjevi dvorani«, ki je za ta večer oddana, nego v restavracijskih prostorih.

— Društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani. Občni zbor bo dne 20. t. m. v restavraciji hotela »Ilirija« ob 3. popoldne. Ker je ta občni zbor velikega pomena, naj nihče ne izostane!

— V včerajšnji zahvali sorodnikov pesnika Medveda je pomotoma izostala zahvala zastopnikom »Zveze slovenskih pevskih društev« in »Glasbene Matice«, kar s tem popravljamo.

— Nenadoma je odpotovala ena najboljših in najpriljubnejših članic nemškega gledališča ter je v naglici popolnoma pozabila na svoje mnogobrojne upnike, ki sedaj bridke solze po njej pretakajo.

— Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko opozarja obrtniške kroge, da se k razstavi na kranjskem oddelku I. mednarodne lovske razstave na Dunaju 1910 dopuste tudi kranjski obrtni izdelki, ne da bi bilo treba za prostor kaj plačati. Pogoj za brezplačno dopustitev pa je, da se morejo ti predmeti porabiti v dekorativne namene. Obrtniki, ki nameravajo razstaviti predmete, porabne za dekoracijo, naj vlože svoje priglasitve najkasneje do 28. marca t. l. pri priredbenem pododboru za I. mednarodno lovske razstavo na Dunaju v roke načelnikovega namestnika gospoda dr. Ivana Lavrenčiča, odvetniškega kandidata v Ljubljani. Podrobnostje pojasnila, osobito glede časa in kraja vposiljativne razstavljenih predmetov daje gori navedeni pododbor.

— Kolinska kavina primes je v slovenskih rodbinah vsak dan bolj priljubljena in po pravici, saj združuje v sebi vse dobre lastnosti. Zato jo tudi mi slovenskim gospodinjam prav toplo priporočamo.

— Pokojni dr. Lueger v loteriji. Sedaj so prišli na vrsto še zadnji čestilci pokojnega dunajskega župana — loterijisti. Razloček je le-ta, da ima od teh država znaten dobiček, kar pri prejšnjih ni bilo tako. »Brihtne« glavnice so naglo sestavile iz dr. Luegerjevega življenja in smrti terno iz petih števk, katere po vseh loterijah dominirajo. Te so: 4 (ker je bil patron Karel četrtega), 44 (ker je bil tega leta rojen), 65 (ker je bil toliko star, ko je umrl), 90 (od velikega gospoda) in 13 (ker je tega dne umrl). Mi prav želimo in privoščimo, da bi pokojnik te svoje čestilce tudi z onega sveta obilo blagoslovil, sosebno pa še privoščimo srečo našim slovenskim mamicam. Tedaj, obilo sreče!

— Pevski zbor Čitalnice v Šiški priredi jutri, na praznik, ob 8. zvečer v gostilni pri Moharju pevski večer, h kateremu vladno vabi vse prijatelje petja in neprisljane zabave. Kdor se torej hoče dobro zabavati in pokazati pridnemu pevskemu zboru svoje simpatije, dobro došel! Vstopnine ni.

Strešni hrib »Šiška«. Z ostrim se vest, objavljeno pod tem naslovom v včerajšnji številki, bodi konstatirano — da se ognemu vseh domnevanj — da je g. Peter Burja sploh bil menaja, da se prihranjeni denar razdeli v narodne namene.

»Sokol« v št. Vidu nad Ljubljano vabi k burki »Moč uniform«. Igrak je poln kratkega humora. Spisal jo je pred kratkim Jak. Štorka in je bila na Slovenskem še malokje igrana. Kakor nam poroča pisatelj sam, je ta igraček vzprijorjen šele petindvajseti; obhaja torej jubilej. Zato želimo, da se tudi ljubljanačanje odzove in gotovo ne bo nikomur žal, ker je burka sposobna tudi za večji oder. Vrši se jutri na sv. Jožefa v dvorani »pri Slepem Janezu« ob 6. uri zvečer. Vstopajna sedežev od 1 K do 60 vin., stojišča 30 v. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Na zdar!

Zveza jugoslovanskih železničarjev. Slovenske železničarje se vabi na ustanovni shod podružnice Kranj »Zveze jugoslovanskih železničarjev«, ki se vrši na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca t. l. ob 5. uri popoldan v gostilni Rant (pri kolo-dvoru) v Kranju.

Na Bledu bo dne 20. marca ob 5. popoldne v hotelu »Triglav« občni zbor blejske podružnice sv. Cirila in Metoda.

Sestanek jugoslovanskih železniških uradnikov se vrši v soboto 19. t. m. ob 6. uri popoldne na Jesenicah pri »Sokolu«. Tovariši, posebno iz Kranjskega, Goriškega, Korškega in Tirolskega so uljudno vabljeni, da se sestanka udeležijo v tem večjem številu. Na svidenje!

Telovadno društvo »Sokol« v Cerknici ima dne 20. t. m. ob 1. uri popoldan v gostilni »Javornik« v Cerknici izredni občni zbor. Pri tej priliki bodeta predavala gg. Gangl in Novak iz Idrije o sokolstvu. Za »Sokola« v Cerknici so darovali: br. Homove & Urbas izgubljena stava 2 kroni; Ivanka Urbas, nabrala 6 K 28 v; Tone Urbas, nabral 1 K; Jakov Homove 6 K 30 v; g. Janko Švigel senj & jun. 10 K; Kristina Milavec 1 K; Marica Knap 2 K; Jurij Meden 2 K, skupno 30 K 58 v. Vsem presrečna hvala! Na zdar!

Na naslov poštnega ravnateljstva v Trstu. S 1. aprilom 1910 prevzame v Preserju pošto mož rajne poštarije, Josip Mravlje. Čudno! Človek, ki ni dovršil več ko dvorazredno šolo, ki le za silo piše, ki govori »kuheltajč« in »kuhelslovanisch« — ki ne zna niti enega pravičnega stavka napisati, ki ni zmogel najmanjšega koncepta, ki je sploh za tak posel popolnoma nesposoben, tak naj vodi samostojno pošto. To je škandal, da ga ni primere. Ali je poštna direkcija iz varnostnih ozirrov tako ukrenila? Ali ni bilo nobenega drugega prosilca? Gotovo bi kdo prosil za to mesto, ako bi bilo redno razpisano. Sicer bi pa poštna direkcija sama morala skrbeti za to, da nastavi sposobno osebo, saj jih zelo veliko čaka na službo, ki so se za to učili in ki jih je učenje tudi nekaj stalo. Kakšen red bo na pošti, si je lahko misliti. Pozivamo poštno ravnateljstvo, naj razpiše to službo in naj da priliko, da se bodo oglasili za mesto ljudje, ki so za ta posel sposobni! — Več poštinih oficiantov.

Iz Planine. Pri nas smo imeli minulo nedeljo, »mali« misijon, tako vsaj ljudje pravijo, to pa za to, ker nas Planince imajo bolj za klerikalne, kakor pa naše sosede Unfane. Ti so namreč imeli, tudi minuli teden, veliki misijon. No, naj že bo kakor hoče in naj nas že imajo tudi za bolj ali manj klerikalne, povemo le to, da se je tudi med Planinci začelo svitati in k temu bodi naravnost povedano, je precej pripomogel mali misijon. Ne mislite, da smo Planinci res slepi, gluhi in da ne znamo misliti, vsaj za take nas imate, to ste pokazali na malem misijonu. Toda varate se. Da so pa pri tem nekateri imeli le veselje, so nam dokaz naši mlečno-zobi čukci. Za te je preskrbel njih načelnik, to je naš okrogli g. župnik, da so na dan malega misijona nastopili prvič v paradi. Bilo jih je celih 16 iz vse župnije skupaj zgnanih, zakaj kar je kaj fantov, ti k čukom ne gredo, če bi jim g. župnik tudi sam prekrbel uniforme. Zato tudi ti mlečno-zobi čuki na ljudstvo niso napravili prav nobenega vtiska, če ravno so se udeležili skupne spovedi in obhajila, ter se potem skoraj ves dan razkazovali v cerkvi. Da pa imajo ti naši čukci, vendar pravega in skrbnega načelnika, pokazalo se je v nedeljo, ko so stali v cerkvi. Eden izmed čukov se je toliko spozabil, da se je nekoliko povziral s čepico. Kaj bi se tudi ne, ko je bil imel šele v prvič tako krasno, črno-rdečo pokrivalo, s takim lenim »federpušem« na glavi. No, skrbno oko načelnikovo spazilo je to iz spovednice in hajd, nad njega. Notegnil mu je nekoliko ušesa, ter mu menda

povedal, da mora stati kot vojak na straži. Povemo še to: Odkar obstoje pri nas ti čukci, prihaja vsako noč na naš zvonič ptič, ki daje kaj čuden glas od sebe. Ljudje pravijo, da je pravi čuk ter izbijajo iz tega vsakovrstne dvotipe. Kaj več v naših čukcih prihodnjaj.

Zopet požar v Semiču. Poroča se nam: Ni še 14. dni kar je bil požar v Podrebru. Ubogi ljudje še niso prvega straha pozabili in že je zopet začelo goriti dne 14. t. m. ob 1. uri ponoči. Ni več dvoma, da dela požara zlobna roka. Goriti je začelo na Skučkovem podu, na kar se je ogenj hitro razširil, ter uničil Skučku vsa hišna poslopja, ter Simoniču 2 hleva. Živno so rešili razun enega teleta. Zgorelo je 8 posopij, škoda je cenjena na 40.000 K, zavarovana sta pa pogoreleca komaj za 2600 K. Na kraj nesreče je prišla takoj semiška požarna bramba ter delala neprestano do poldan, ter tako omejila veliko nesrečo, ki je pretila celemu Podrebru. Kmetje — sedaj vidite kako potrebna je požarna bramba. Zalibog ima preveč sovraštva pri gotovih gospodih. — Vprašamo vas samo: kaj je bolj potrebno Orli ali gasilno društvo? Tistim kmetom, ki so bili par mesecev v obljubljeni deželi svetujemo, naj v takem slučaju pomagajo gasilem, o ameriških pajpuh in inžanih naj pa modrujejo doma za pečko. A kaj hočemo: kakšen čebelnjak, take čebele iz njega letijo. — Opazovalec.

Gostovanje »Slovenskega gledališča iz Trsta«. V nedeljo, dne 20. marca gostuje »Slov. gledališče iz Trsta« v Ajdovščini v dvorani »Bratstva«. Marljivo Tržaški igralci vzprijore krasno Anzenbergerjevo komedijo »Samska domačija«, ki je dosegla v Trstu že dvakrat prav lep uspeh, ker je polna preiepov, pestrih barv iz ljudstva — kmečkega življenja preprejena s pristno domačimi motivi, kakor da jo je spisal domači slovenski pisatelj, zato je pričakovati tudi v Ajdovščini kar največje udeležbe.

K umoru v Trstu. Menda imajo v rokah pravega morilca pokojnega mladeniča Abrama. Osumljeni in zaprti Braico je bil v sredo priveden pred mrtveca na tržaškem pokopališču, a ga ni hotel dolgo pogledati, temveč je imel trdovratno obrneno oči v tla. — Šele ko ga je preiskovalni sodnik ponovno vprašal, ali pozna mrtveca, je pogledal na truplo in odgovoril: »da, to je Nanček«. — Na to so ga zopet v spremstvu stražarja odpeljali. — Ljudstvo zbrano pred pokopališčem je — ko je ugledalo Braico — proti njemu demonstriralo, a policija ga je hitro spravila v zaprti voz in odpeljala v zapore k »Jezuitom«. — Policija je dobila o Braicu najslabše informacije, da je človek slabega in odurnega obnašanja in sploh degeneriranec. — Ko ga je v ponedeljek zdravnik preiskal, je bil za usesom še okrvljen in okrvljeni so mu bili tudi lasje, ne da bi imel kako rano. — Policija je prišla na sled, da Braico ni izvršil sam groznega čina, temveč v družbi več drugih oseb. V sredo ob enajsti uri zvečer o namreč aretirali dva Braicova pajdaša, katerih zaslišavanje je dvedlo do takih sumljivih rezultatov, da je policija oba oddala preiskovalnemu sodniku, ki ju je po zaslišanju spravil pod ključ.

Vrtarjevo maščevanje. 17letna brezposelna dekla Fany Lipolt iz Vrem, sedaj bivajoča v Trtu, se je udala lahkoživemu življenju in je v zadnjem času večkrat v družbi raznih moških prenočevala v hotelu »Wien« v Trstu. — Vrtar hotela — kakor Lipolt trdi — bi bil tudi rad deležen dekličine »družbe«, kar se mu pa ni posrečilo. — Iz maščevanja je ovadil Lipoltovo policiji, češ, da mu je ukradla 6 K raz nizo njegovo sobe. — Fany je bila radi te ovadbe aretirana, je pa pred policijo obdolžitev tatvine odločno zaničala, češ: »sem kakoršna sem, ali tatvica pa nisem!« — Rekla je tudi, da jo je vrtar le iz maščevanja ovadil, ker se mu ni hotela udati. — Policija je radi vrtarjevih šest kron opustila vsak nadaljnji korak, pač pa je »Fany« pridržala v zaporu radi javne prostitucije.

Delavska zavarovalnica proti neizgodam za Trst, Primorsko, Istro, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu. Neštevilnokrat smo že bicali ravnateljstvo navedene zavarovalnice radi zavlačujoče, drage in Slovincem krivične uprave. Zadnji čas je ravnateljstvo izposlovalo od ministrstva zakon, s katerim se nalaga vsem podjetnikom, da morajo voditi zapise o plačah, ki jih izdajajo svojim delavcem. To bi bil primeren zakon za velike podjetnike, ki itak že zdaj vodijo natančne zapise o izplačevanju mezd, nikakor pa ni primeren za male »podjetnike«, ki imajo morda po par delavcev. Marsikateri takih podjetnikov niti dobro piše ne zna, kako naj potem sestavi natančne račune. Ali naj si jemlje knjigovodjo, ki niti sam ne more iz-

hajati? No, za ta slučaj je zavarovalnica ukrenila nekaj posebno modrega. Naročila je bolniškim blagajnam, naj one vposiljejo izvide takih podjetnikov, ki jih sami ne morejo napraviti. Bolniške blagajne to res store na podlagi svojih zapisov, ki so pa mnogokrat sestavljeni v škodo malih podjetnikov. Tako je mogoče, da se je pri kakem podjetniku delalo samo 10 ali 15 dni, bolniška blagajna pa ima izkazano, da se je delalo cel mesec. Na podlagi tega izkaza odmeri tržaška zavarovalnica pristojbine, ki seveda nikakor niso primerne. Mnogokrat se pa tudi zgodi, da se ravnateljstvo tržaške zavarovalnice ne ozira na točna poročila podjetnikov in na predpise bolniških blagaj, marveč določa prispevke popolnoma samovoljno. Vsi tedakega postopanja se je vložilo že več prizivov na namestništvo v Trstu, ki naj pri zavarovalnici proti neizgodam vendar enkrat napravi red. Ravnateljstvo tržaške zavarovalnice ne zna drugega nego zviševati pristojbine. V poslednjem času jih je zopet znatno zvišalo. Menda misli odločujoča gospoda, da so delodajalci samo zato na svetu, da rede tržaške irredentarije, ki lenuharijo po pisarnah. Bil bi že skrajni čas, da se reši vprašanje o zavarovanju proti neizgodam tako, da bodo koristili zavarovanja uživali ponesrečenci, ne pa izvestna lahonska gospoda, ki uživa sadove slovenskega truda.

Volosko - opatijske novice. Opatijski vodovod. Opatijski vodovod in vse imetje, katero je bilo dosedaj lastništvo društva »Quarnero«, kupila je te dni po daljšem pogajanju volosko - opatijska občina za ceno 1.600.000 kron. S tem je storila občina zopet veliko in važno delo v korist prebivalstva. — Posest južne železnice. Kakor se je svoječasno javilo, prodalo, ali vsaj že napol prodalo je ravnateljstvo Južne železnice vso svojo ogromno posest v Opatiji za okroglo 21.000.000 kron. Vso to posest ima v najemu francoska družba »Wagon lit.« Kakor se pa sedaj sliši, da ta cela stvar nekako maje in mogoče, da tudi cela pogodba pade v vodo. Izpčetka govorilo se je, da kupujejo vso posest Južne železnice tri madžarske banke, kakor se pa sedaj sliši, so te banke le nekaka posredovalnica nekega, za katerega se še prav ne ve, kdo je. Ve se pa, da je prišel od zgoraj nekaj migljaj, na katerega se bode moralo pač v celi stvari ozirati in ravno vsled tega migljaja bo cela stvar skupaj zaropotala. Je pa tudi prav tako. Kako pride Opatija do tega, da se je naenkrat vsled lakomnosti kogar si že bode razdeli. Ako bi se to zgodilo, bi bila Opatija uničena. Slovenska skupina v Opatiji - Voloski. V Opatiji in Voloski živi okroglo 1000 Slovencev, ki se dosedaj takorekoč ne poznajo in ne vedo drug za drugega. Mnogokrat so se že slišale želje poedinih Slovencev, da bi bilo dobro, če se malo organiziramo in da ustanovimo klub ali kaj podobnega, da ne bomo hodili vsak po svojem potu. Da se bode pa v tem pogledu moglo kaj ukreniti, pozivlje se s tem vse Slovence, stanujoče v Opatiji - Voloski in okolici na prijateljski sestank v nedeljo 20. marca t. l. ob 3. popoldne v novo dvorano kavarne »Central« vila »Zora« v Opatiji. Na svidenje! — Gost, kakršnih ne potrebujemo v Opatiji. V Opatijo, oziroma Volosko prišel je dne 19. februarja t. l. v vilo »Zdenka« fin gospod, najel v vili 3 najlepše sobe s hrano seveda, katere mora biti prve vrste. Ta »nobel« gospod, kateri se je prijavil za dr. Sebastiana Erratha je udobno živl v imenovani vili in nič plačal, tako da se je nabralo dolga do 4. marca na celi oskrbi čez 400 K. Gospodinja, katere ga je večkrat nadlegovala z računom, je šla redno s praznimi rokami proč. Kazal ji je pač brzojave, katere mu je, kakor je trdil, pošiljala mati ter ga obveščala, da je zanj naložila pri »Riviera« banki v Opatiji toliko in toliko strokron. Te brzojave je »gospod dr.« seveda sam sebi pošiljal, da je mogel potem z njimi tolažiti gospodinjo, katere mu je seveda verjela. Nadredar voloske policije Mihael Škrt je pa od nekega postrežkega slučajno izvedel, na kak način dobiva imenovani gost brzojave. Dne 4. marca t. l. je pa nadredar na česti prijel tujega gosta in ga prosil, naj se legitimira. Seveda se je »gospod dr.« nad drznostjo nadredarja zelo jezil, ali ni nič pomagalo; moral je hočeš nočeš iti z njim. Pokazal mu je sicer zapestnice in tudi legitimacijo, glasečo se na ime dr. Sebastian Errath, toda vse ni nič pomagalo. Pri sodnji se je doglalo, da je pravo ime tega »dr.« Franz Rucker, doma iz Althofena pri Dunaju, katerega željno pričakujejo razne oblasti, ki se pripravljene mu dati tudi kaj več časa pristo stanovanje s hrano, seveda ne la vrste. Za sedaj bode šel pač jest ričet v Trst, potem bode pa potvjal na državne stroške od onega mesta do

druga, v katerih bode tudi dobil za svoje lumparije prost »logia« v penziji. — »Narodni dom« v Voloski. Z 20. marcem t. l. odpre se zopet hotel »Liburnija«, »Narodni dom« v Voloski. Celo poslopje kakor tudi restavracijo vzela je v najem gospodična Medvedova, sestra nedavno umrlega turškega župnika Medveda. Kakor se sliši in vidi, je gospodična Medvedova preuredila celo hišo jako okusno in tudi v restavraciji bode preskrbljeno za dobra vina in jedila. Če se pomislimo, da je gospodična Medvedova v kuhinjski stroki zelo dobro izveščana, se more to restavracijo kakor tudi hotel slavnemu občinstvu pač toplo priporočiti.

»Klub slovenskih tehnikov v Pragi« si je izvolil za drugi semester tekočega leta sledeči odbor: predsednik: tov. G. Gulič, kand. str. ing.; podpredsednik: R. Lončar, stud. ing.; tajnik: tov. M. Dolinar, stud. arhit.; blagajnik: tov. G. Zupančič, stud. str. ing.; knjižničar: tov. A. Ozvald, stud. ing.; preglednik: tov. J. Mačkovšek, kand. ing.; tov. I. Leben, stud. ing.

»Adrija« v Pragi. Na obč. zboru dne 13. t. m. se je konstituiral odbor sledeče: Predsednik: Riko Fux, pravnik; podpredsednik: Lenard Boecio, pravnik; tajnik: Ivan Legat, pravnik; blagajnik: Kazimir Gus, pravnik; časnikar: Avgust Arselin, pravnik; knjižničar: Joahim Ražem, pravnik; gospodar: Drago Leskovšek, tehnik; namestnik: Vid Barle, trg. akademik; Franc Zelenko, tehnik; preglednik: Janko Mačkovšek, tehnik; Bruno Weixel, med.

Amerikanske novice. Francoski parnik »Chicago«, ki je dospel v New York 5. t. m., je imel na krovu 300 Slovencev in Slovenk. Sej vendar vlada v vseh slovenskih deželah takozvana slovenska krščanska stranka, ki kar plamti goreče ljubezni do uboga ljudstva in vendar to ljudstvo trumoma beži v — Ameriko. Ali ni to čudno? — V Clevelandu si je Anton Hribar zlomil nogo.

Izlet Parizanke v Benetke je prva slika sporeda od sobote do srede v kinematografu »Ideal« na Cesarja Franc Jožefa cesti. Dalje sledi »Lukrecija«, rimska drama. »Grof Lev Tolstoj«, slika iz Jasne poljane, »Beethoven«, zgodovinsko, »Moderni gospodar«, komično. Pri zadnji podaljšani predstavi pride še »Velika tekma v Parizu«. Po naravi. »Vandea«, drama, in »Roman mladega bogataša«. — Veliki četrtek, petek in sobota ni predstav.

Prijet izseljenec. Predvečernjem si je kupil v neki tukajšnji potovalni pisarni dninar Valentin Oblak vozni listek za Ameriko ter se vsedel na Gorenjca in odpotoval. V tem pa dobi policija od orožništva v Zireh brzjavno obvestilo, da je Oblaka radi goljufije aretovati. Ker je bil pa vlak že odpihal, je policija o tem brzjavno obvestila orožništvo na Jesenicah, ki je pri prihodu vlaka Oblaka aretovalo in ga izročilo okrajnemu sodišču v Kranjski gori.

Prijeli so zasebnega uradnika »Zivnostenske banke« Kamila Prochazko, ki je bil še meseca novembra potom ponarejenega čeka izgozljufal 8000 K in pobegnil. Izročen je bil deželnemu sodišču v Pragi.

Kratek »dopust«. Dne 15. novembra t. l. je bil pobegnil od dela prisiljenec Ivan Schatzl iz Zgornje Avstrije, a kakor se nam poroča, ga je varnostna oblast še isti dan prišla in izročila nazaj v hišo pokore.

Uro ukradel je dne 13. t. m. zjutraj posestniku Franu Škarci na Studencu nek okoli 55 let star berač. Ura je vredna 50 K. Ura je niklasta in ameriškega sistema, in je imela arabske številke. Pred nakupom se svari.

Dezertir. Včeraj je pobegnil od svojega tukajšnega 27. pešpolka, 7. stotnije, prostak Fran Holle ter vzel s seboj vojaško obleko dveh svojih tovarišev, katero je potem popustil v »Wörishoffenu«.

Šipe pobili so te dni pri trnovski vojašnici neki zlikovci ter s tem napravili znatno škodo. Policija jih zasleduje.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 19 Macedoncev in 27 Slovencev. V Nemčijo je šlo 12 Macedoncev; v Kočevje se je odpeljalo 42 Lahov, v Beljak pa 18 Hrvatov.

Izpuščeno in najdeno. Neka dama je izgubila črno ročno torbico, v kateri je imela vizitke in nekaj drugih papirjev. V Frischevi trgovini na Marijem trgu je bil pozabljen kos belega blaga za bluzo, kamor naj pride lastnica ponj. V tivolskem gozdu (v »Wörishoffenu«) je bila najdena vojaška obleka prostaka tukajšnega c. in kr. 27. pešpolka z napisom: Josef Kolar in Peter Brunner. Posestnik Ivan Škodlar iz Bevk

je dne 12. t. m. izgubil v Logatcu 320 K denarja.

Uradne vesti. Dne 21. marca dopoldne ob 9. uri bo v Kolodvorski ulici št. 27 in pozneje v Ulici na Grad dražba konfiskacijske in manufakturne blaga, sobne oprave, vina itd.

»Slovenske Filharmonije« oddelki koncertira jutri in v nedeljo v salonu hotela »Tivoli«. Začetek ob pol 4. popoldne. Vstop prost.

Predstave na korist „Domovini“ se vrše,

kakor je razvidno iz gledališkega označila. S tem odgovarjamo tudi na razna vprašanja, ki so nam v tem oziru došla.

Slovenski Jug.

— Jugoslovanska enciklopedija. Na skupščini »Jugoslovanske akademije« v Zagrebu je govoril, kakor smo že poročali, predsednik Tade Smičiklas tudi o nameravani izdaji jugoslovanske enciklopedije. Med drugim je rekel govornik: »Vemo, da si Hrvatje in Srbi žele in delujejo na to, da bi postali v sreči in duši en narod, da se Slovenci njim približajo v slogi in bratskem edinstvu in da Bolgari hrepene po kulturni zajednici. Zato smo zasnovali delo: Enciklopedijski jugoslovanski besednjak. Javim lahko, da se je pripravljanih del lotilo že 10 naših književnikov. Eden izmed njih obdeluje zemljepisje, eden narodno zgodovino politično in kulturno in življenjepisje zaslužnih mož, eden pravo in pravne običaje, eden folkloro in etnografijo, dvojica arheologijo in umetnost, eden statistiko, eden narodno-gospodarstvo in več njih prirodne znanosti. V Belgradu so sprejeli naš projekt z navdušenjem. Naši želji se je z veseljem odzval belgradski vseučiliški profesor dr. Cvijić ter prišel v Zagreb, da se z nami natančno dogovori o načrtu. Sporazumeli smo se, da bo imela belgradska akademija enake pravice in da bo tudi enako prispevala k stroškom. Predsednik »Slovenske Matice« dr. Fran Ilešić je poskrbel, da prevzame vse posle glede tega besednjaka na se odbor za strogo znanost, ki se je prav kar osnoval v »Slovenski Matici«. Dr. Konstantin Jireček se je pobrigal za našo stvar v Sofiji. Vsi tamkajšnji vseučiliški profesorji so z veseljem in navdušenjem obljubili svoje sodelovanje. To smo storili v dveh mesecih. Več kakor toliko let bo prešlo, preden bo delo končano. Delo bo obsegalo vsa jugoslovanska plemena, ki niso nikdar tvorila enega državnega telesa. Naloga enciklopedije je, da izgladi in poravnava plemenske spore. Zato smo se odločili, da ne bomo zamolčali svojih sporov niti zgodovinskih niti etnografskih, marveč da pošteno zabeležimo tudi najrazličnejša mnenja: mi nimamo tako, drugi zopet drugače, stroga kritika naj odloči, bodočnost naj vse izgladi. V vsem delu bodi jasno izražena misel narodnega edinstva!« — Misli iz Smičiklasovega govora smo v kratkem navedli, da tudi Slovenci izvedo za temeljne osnove delu, ki ga smatramo za najpomembnejše, kar se jih je kdaj započelo med Jugoslovani.

— Hrvatski sabor se snide danes k prvi seji, ki pa bo zelo kratka. Predsedoval bo starostni predsednik Erazmo Barčić. Predsednik bo prečital kraljev reskript, s katerim se odpravlja sabor, ter obenem naznanil, da se vrši prihodnja seja sabora v soboto. Na dnevnem redu te seje bo volitev predsedstva in zapisnikarjev. Ker sedanjí predsednik dr. Medaković neče več prevzeti te časti, bo za predsednika izvoljen, kakor javljajo hrvatski listi, član stranke prave dr. Bogoslav Mažuranić.

— Tožba kraljice Natalije. Te dni je sodišče v Belgradu razpravljalo o tožbi, ki jo je vložila bivša srbska kraljica Natalija proti zapuščini adjutanta kralja Aleksandra — generala Petrovića. Gre se za 200.000 dinarjev, to je za civilno listino kralja Aleksandra za mesec april in maj 1903. Ta znesek je baje ostal v adjutantovi blagajni, ko so kralja Aleksandra umorili. Natalija toži kot glavna dedinja svojega sina. Zastopnik toženčev naglašuje, da je kraljica Natalija zadnji obrok Aleksandrove civilne liste dobila že zdavnaj izplačan. Sodišče je obravnavo odgodilo, da da toženču priliko dokazati to svojo trditve.

— Razstava srbskih žen v Pragi. Srbske rodoljubkinje prirede meseca aprila razstavo ženskih ročnih izdelkov v Pragi. Razstava bo obsegala vezenine, pletenine, pred vsem pa srbske narodne noše.

Po slovanskem svetu.

— K ruske - poljskemu vprašanju. Lev Volkov priobčuje v »Moskovskih Vedomostih« članek pod naslovom »Slovanstvo in Poljska«, iz katerega posnemamo v informaciji ta-le odstavke: »O sovražnosti nasproti Poljakom na ruski strani ne more biti govora. Rusijo vodijo v njihovih odnosih k Poljakom ne sovražne, marveč državno - narodne koristi in potrebe. Obžalovati pa je potreba, da obstoji sovražstvo na poljski strani. To sovražstvo zavira Poljske, da ne morejo razumeti nalog ruske države in ne morejo pravilno oceniti svojega položaja v Rusiji. Ruska vlada in ruska javnost seveda ne moreta soglašati s tem postopanjem Poljakov. Ta sovražnost Poljakov proti Rusiji in ruskemu narodu igra veliko vlogo tudi v življenju vsega Slovanstva in zavira zblizanje in edinstvo slovanskih narodov. V tem oziru zadene krivda edino Poljske. Samo pri spoznanju tega dejstva je možno uspešno zblizanje slovanskih narodov, politika Poljakov in njihovega sedanjega zavznika dr. Kramarja, ki skuša vso odgovornost za nenormalnost rusko - poljskih odnosov zvaliti na Rusijo in Ruse, je zelo slab temelj za združenje slovanskih narodov.« — Pripominjamo, da so »Moskovskija Vedomosti« glasilo ruskih reakcionarjev. Ški učenjak dr. Labor Niederle je izdal o slovanstvu obirno delo, ki mu je dal ime »Slovanski svet«. Delo je zemljepisna in statistična slika sodobnega slovanstva. Vsakdo, ki se zanima za slovanstvo, naj prečita to knjigo. Po Niederletu je 7 slovanskih plemen: rusko, poljsko, lužičko-srbsko, češko, slovensko, srbsko-hrvatsko in bolgarsko. Iz Niederletove knjige posnemamo te-le podatke o številnosti slovanskih narodov: Rusov je celo 92.805.023, Poljakov 17.664.350, Lužičanskih Srbov je 156.969, Čehov s Slovaki 9.015.038, Slovencev 1.449.780, Srbov in Hrvatov 8.546.039 in Bolgarov pa je 5.005.879. Jugoslovani so torej 15.001.698, vseh Slovanov pa je 134.633.078 duš.

— Poljska republika »Missoes« v južni Ameriki, katere glavno mesto je Porto Victoria na Uniao, se razprostira od reke Iguas v Braziliji do argentinske meje. Prebivalcev šteje okrog 40.000, torej približno toliko, kakor naša Ljubljana. V novi državi je 35.000 Poljakov in Rusinov. Od teh jih živi okrog 15.000 v najbogatejši naselbini Lucena.

Razne stvari.

* Proti predolgim klobučnim iglam. Pravni odsek čikaškega mestnega sveta je sklenil, da ne sme v bodoče na nobenem ženskem klobuku igla več ko en palec gledati na svetlo. (Je še to preveč!)

* Usodna šala. V soboto je v Pragi medicinek Maks Robiček za šalo nastavljal v kuhinji pred svojo gospodnjo dekli revolver na prsi. Misli je, da ni patrone v njem. Nankrat je počil strel in dekla se je zgrudila mrtva na tla. Dijak je tekel v sosedno sobo in je ustrelil tudi samega sebe.

* Car in politikujoča duhovščina. Rusko dvorno ministrstvo je te dni obvestilo sveto sinodo, da želi car, da mu visoka duhovščina pri ranih slavnostnih pozdravih več ne omenja politike. Ruska duhovščina je namreč še vedno skrajno reakcionarna. V svojih pozdravnih gevorih je vedno napeljavala vodo na svoj reakcionarni duhovniški mlin. Car je bil že sit duhovniških politikov, zato jim je s svojo željo, ki je seveda ukaz, zamašil usta!

* Lucchenijev drug. Iz Zeneve poročajo: Pred par dnevi je bil v Cincinnati aretovan Švicar po imenu Keppaler, ki je priznal, da je bil udeležen na atentatu Lucchenijevem na cesarico Elizabeto. Zenevska »Tribuna« piše, da je Keppaler izjavil sledeče: »Na dan atentata na cesarico Elizabeto sem stal dva metra proč od nabrežja Zenevskega jezera, ko je moj drug Luccheni umoril cesarico. Luccheni je le izvršil načrt, ki sem ga jaz zasnoval. Na dan poroke kralja Alfonza sem bil v Madridu in sem bil dobro informiran v komplot proti španskemu kralju. Vedel sem, da bo padla z balkona neke hiše bomba, zavita v šopek. Iz Madrida sem se podal v Barcelono, kjer sem se vkrcal v Hamburg.«

* Živinski trgovec v smrti nevarnosti. Nedavno je prišel živinski trgovec Weiser iz Zwötzena v Gdansk, da nakupi prihodnji dan v okolici živine za klavnico. Moč je nameraval prenočiti v gostilni, v katero je zahajal še deset let, kadar je bil po kupčijskih opravkih v Gdanskem. Pri sebi je imel nad 30.000 mark de-

narja. Zvečer je šel v odkazano mu sobo. Ker je hotel napisati še nekaj pisem, je prigrizal kruh, se tlebo užigalico pa je vrzel blizu postelje. V tem trenutku je trgovec opazil roko, ki se je izpod postelje izegnila po tleči užigalici. Obilil ga je mrtvaški pot, laze so se mu zježili, vendar zavesti ni izgubil. Pazno motreč posteljo, je šel proti vratom, jih naglo odprl ter skočil na hodnik. Nato je sobo zaklenil ter je šel v gostilno, kjer je gostom povedal, kaj je opazil. Nato se je z vsemi gosti podal v svojo sobo. Ko so pogledali pod posteljo, so zapazili človeka, ki je imel pri sebi mešarsko sekuro, revolver in dolg nož. Bil je gostilničarjev sin. Z največjo silo so ga izvlekli izpod postelje ter ga izročili policiji. Še v isti noči so zaprli tudi njegovega očeta, ker je na sumu, da je sam pregovoril svojega sina, naj ubije bogatega gosta. Na vrtu sta že pred dnevi izkopala jamo, v katero sta nameravala vreči umorjenega trgovca.

* Vsaka dobra varčna kuhinja morala bi rabiti Maggijeve kocke za govejo juho. Maggijeve kocke po 5 vinarjev so napravljene iz najboljšega mesnatnega ekstrakta in vseh potrebnih dodatkov, torej povsem gotova goveja juha v suhi obliki. Pazite pa pri nakupovanju vedno na ime »Maggi« in varstveno znamko: zvezdo s križcem.

* Kuharska navodila za pripravo testenin v razne prikuhe, samostojne in močnate jedi, izdala je v posebni knjižici »Prva kranjska tovarna testenin v Ilirski Bistrici« in jo svojim odjemalcem brezplačno razpoši-

Telefonska in brzjavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 18. marca. V današnji seji je naučni minister grof Stürgkh odgovoril na več interpelacij. Odgovoril je med drugim na interpelacijo o dijaških samomorih in na interpelacijo o aferi Wahrmund. Zbornica je na to nadaljevala razpravo o lokalnih železnicah.

Dr. Marani je odložil mandat.

Dunaj, 18. marca. Poslanec mesta Gorice dr. Marani je odložil mandat baje iz zdravstvenih ozirov.

Volitev zagrebškega župana.

Zagreb, 18. marca. Takoj prve dni po Veliki noči bo sklican mestni občinski svet na sejo, da voli novega župana. Za župana bo izvoljen, to je že dognana stvar, arhitekt Janko Holjac.

Vest o razpustu hrvatskega sabora.

Zagreb, 18. marca. Vest, da bo hrvatski sabor v torek razpuščen in da bo razpuštilni kraljev reskript prečital general Klobučar, je od kraja do konca izmišljena.

Velik shod v Zagrebu.

Zagreb, 18. marca. Socialni demokrati so priredili snoči shod, ki se ga je udeležilo razmeroma mnogo občinstva. Na shodu so govorili saborski poslanci Supilo, Korač in Radić. Govorili so, da bo Supilo prestopil v socialno demokratsko stranko. V političnih krogih se tej vesti ne verjame.

Seja koalicije.

Zagreb, 18. marca. Hrvatsko-srbska koalicija je imela včeraj ves dan zaupna posvetovanja, pri katerih je bil navzoč tudi ban Tomašić. Razpravljalo se je pred vsem o vprašanju predsedstva. Dr. Medaković je baje svojo kandidaturo odklonil, v kombinaciji sta sedaj dr. Mažuranić in dr. Nikolić.

Novo skladišče premoga.

Nova sela, 18. marca. Tu so odkrili veliko skladišče finega premoga. Našel ga je bivši učitelj Ivanetić z inženirjem Koželjem.

Pot kralja Petra v Petrograd.

Belgrad, 18. marca. Kralj Peter odide iz Belgrada v nedeljo ob 10. dopoldne. Preko Avstro-Ogrske se vozi v srbskem dvornem vlaku. Na avstrijsko-rusko mejo pa mu pošlje car Nikolaj nasproti ruski dvorni vlak.

Poseti balkanskih vladarjev.

Belgrad, 18. marca. Kralj Peter poseti bolgarski kraljevski dvor na povratku iz Carigrada in sicer 11. ali 12. aprila. V Sofiji ostane dva dni. Takoj drugi teden vrnete kralj Ferdinand in kraljica Eleonora obisk v Belgradu.

Potovanje turškega sultana.

Carigrad, 18. marca. »Tanine« javlja, da bo sultan Mohamed spomladi prepotoval Makedonijo in Staro Srbijo. Nato bo šel na božjo pot v Meko. Na jenen bo sultan obiskal evropske dvore.

Gojenci »Ruskega Zerna«.

Petrograd, 18. marca. Društvo »Ruskoje Zerno« je pravkar odpo-

slalo 25 gojencev na zapad, da se praktično pouče v umnem poljedelstvu. Ismed gojencev so trije z Urala in orenburške gubernije, ostali pa so iz raznih gubernij severne in južne Rusije. Eden gojenec je bil poslan na Dansko, trije na Angleško, vsi ostali pa med zapadne in južne Slovence. Društvo izda za vsakega gojenca približno 500 K.

Demistija predsednika gosudarstvene dume.

Petrograd, 18. marca. Predednik gosudarstvene dume Nikolaj Romjakov je radi zadnjih skandalov, ki jih je povzročil vodja ruskih »frankovcev« Puriškievič v zbornici, odstopil. Njegov odstop so že sporočili carju, ker se ni dal pregovoriti. Njegov odstop je za dumo velik udarec.

Kitajska se oborožuje.

Petrograd, 18. marca. Veliko vznemirjenje vzbujata tu vest, da se Kitajska v zadnjem času silno oborožuje. Vsa rusko-kitajska trgovina na meji je ustavljena. Ruska vojna uprava je poslala iz notranjosti več polkov na kitajsko mejo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoclemšek.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metodaja: Streliški klub »Siška« K 85.68; III. a razred II. državne gimnazije K 6.— povodom godovanja svojega razrednika g. dr. Josipa Pippenbacherja; g. V. Bohrmann K 12.—, v spomin svojemu nečestnemu prijatelju Tonetu Medvedu, v smislu te zlate, odkritostne duše, ki bi daroval zadnji vinar naši dični šolski družbi. — Štirje neimenovani v Pragi K 21.—; Sl. del. podporno društvo v Hrastniku K 3.—, mesto brzjavnega posdrava shodu dne 13. sušca v Mestnem domu v Ljubljani. Ga. Klementina Pauser v Ribnici K 10.—, mesto venca na krsto Egonu Erhovcu. G. Viktor Magajna, Divača K 5.—, nabrano v gostini Magajna, Divača. Skupaj K 92.68. — Hvala lepa!

Za Domovino: G. Wigele Ferdo, Loški potok K 2.—, mesto stopnišne k do brodelni predstavi društva »D. movina«.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem žganju in soli« dokazujejo uspešni pliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolezni utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.80. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo le-karnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalohah po deželi je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Se dobi povsod!

Kalodont

neobhodno potrebna zobna Creme

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Avstrijska špecialiteta se lahko s polnim pravom imenujejo svetovnoslavni Maršnerjevi šumeči limonadni bonboni za pripravljanje osvežujočih limonad. Razširjeni po vseh deželah naše monarhije so ob sedanjem boju proti alkoholizmu najidealnejše nadomestilo za alkoholne pijače. Zaradi svojih izbornih lastnosti, ker namreč poživljajo organizem, podpirajo prebavo in odgovarjajo najstrožim sanitarnim predpisom, igrajo Maršnerjevi šumeči limonadni bonboni veliko vlogo pri pospeševanju zdravlja. Ker so tudi jako ceni, jim pač med vsemi ljudskimi živili gre prvo mesto.

Nikdo ne bi mislil,

da se dajo Pakete na toliko načinov pripravljati, kot daje navodilo

kuharska knjižica,

ki jo vsakomur brezplačno pošlje Prva kranjska tovarna testenin v J. Bistrici.

790 3

Zahvala.

Podpisano šolsko vodstvo se gospodu Milanu Ivančiču, veleposelniku v Medvadah in vsej slovenski lovski družbi, ki ima »Dovški« lov v zakupu, najiskrenejše zahvaljuje za dar 50 K, podarjen tukajšnji ubožni šolski mladini.

Šolsko vodstvo Dovje, 15. marca 1910.

Fran Jeglič, voditelj.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. marca: Anton Poderžaj, delavec 64 let, Velika čolnarska ulica 8. — Nikolaj Lavrič, učitelj sin, 4 mes. Streliška ulica 15. Dne 18. marca: Matija Tekavec, delavec 27 let, Dovžna cesta v Jami. V deželni bolnici: Dne 15. marca: Feliks Rak, gostjač, 44 let star.

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nič nas ne tišči želodec, odkar rabimo izberne Fellerjeve kroglice s rabarbarom in znamko »Elzine kroglice«. Povemo Vam po iskralji, poskusite te tudi, uravnavajo telesno odvajanje in pospešujejo prebavo. 6 škatlic poštano preste samo 4 krona. Isdelovalec samo lekarnar E. V. Feller v Stubi, Elzina trg št. 238 na Hrvaškem.

Mož, ki je napravil karjiero.

Z Dunaja, 17. marca.

Sekcijski šef v ministrskem predsedstvu dr. Rudolf Sieghart (prej Singer) je danes star 45 let. Doma je iz Tešina. Življenja pot mu ni bila gladka, kajti ni imel niti odličnega imena niti protektorjev, dokler si jih ni sam pridobil. Ta mož je vsega skupaj 14 let v državni službi leta 1895. je postal konceptist pri finančni prokuraturi in morda bi bil sedaj adjunkt, če bi bil ostal pri tistem uradu. A 1. 1897. je prišel k ministrskemu predsedstvu in je v 13 letih avanziral iz VIII. v III. čin. razred. Danes je ekselencia, je tajni svetnik, je po činu prvi med vsemi sekcijskimi šefi in ima veliki križec Frane Jožefovega reda, ki mu daje pravico do baronstva. Vse to je dosegel kot prezidijalist v ministrskem predsedstvu. Sieghart je bil desna roka Körberju, Gautschu in Becku ter je desna in leva roka in glava Bienerthu. Mož pač kaj zna. Sieghart je sodeloval pri vseh najvažnejših političnih akcijah v zadnjem desetletju in je imel na vse odločilni vpliv. Ne samo, da je sestavil vse važne ministrske izjave in prestolne govore — sestavil je tudi državnozbornsko volilno reformo in ima odločilno besedo pri nagodbi z Ogrsko. — Take karjere, kakor Sieghart, še ni napravil noben avstrijski uradnik, ki ni bil aristokrat. Ker Sieghart po svojih nazorih ni ravno naklonjen klerikalcem, kakor tudi ne Slovanom, je bil radi njega že večkrat kak vihar. A nihče mu ni mogel do živga. Zda zapusti prostovoljno svoje mesto in začne novo karjiero. Imenovan bo za guvernerja »Bodenkreditanstalt«, enega prvih finančnih institutov v Avstriji. Službica je dobra, saj nese na leto 150.000 K. Tako je Sieghart tudi kot finančje takoj dosegel največ, kar je v tej stroki sploh doseči. Da, dr. Rudolf Sieghart je res mož, ki je napravil karjiero.

Saj bi bilo smešno — da ni tako žalostno!

Sedem dni sem se trudil katarjem, zaužival sem vse mogoče in sem si samo želede temeljito pokvaril. Pa si nazadnje kupim škaflijo Fayeveh pristnih sodenskih rudniških pastilj za celih K 125 — pa je vsa muka kakor odpihnjena. Da mora človek vselej nazadnje priti na najboljšo misel! Na Fayeve pristne sodenice pa sedaj trdno verujem in nikdar mi več ne poidejo.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzer, c. in kr. dvorni dobavitelj, Dunaj IV. 1, Grosse Neugasse 17.

KATTO GIESSHÜBLER

najboljša zdravilna in osvežujoča pijača, ki se je vedno dobro obnesla pri železnih in črevesnih boleznih, pri boleznih ledi in mehurja, in jo priporočajo najodličnejši zdravniki kot bistveno **podpiralno sredstvo** pri Karlovovskih in drugih kopalnih zdravljenjih, kakor tudi po rabi teh toplic in za nadaljno zdravljenje. 191

Po današnjem mnenju znanosti je Odol najboljše sredstvo za negovanje zob in ust.

MAGGI kocka

za hitro pripravo
gotove goveje juhe

je najboljša!

Dobro tek je dobra stvar,
Zanemarjaj je nikar!
Dobro tek imaš vsak dan,
Ako vrtiš

Najboljši železni likér!
Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 3-40.
Kabinetska kakovost " " 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Svarilo pred ponaredbami.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Hitljeno razširjeno na Dunaju 1900:
Diplomsko odlikovanje in častni diplom
k listi kralja.

Povzroča voljo do jedi,
okrepča živca, pobiljša
kri in je
rekonvalescencom
in malokrvnim
sele priporočeno od zdrav-
niških avtoritet.
Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških priporočal.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRIST-Berkovlje.

Proti 6
zobobolu in gnijolobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 kruno.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Rožljova cesta št. 1
poleg Franc Jozefovega jubilejnega mostu.

Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag gospod lekarnar!
Prosim vlijudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 18. marca 1910.

Pšenica za april 1910.	za 50 kg	13-67
Pšenica za maj 1910.	za 50 kg	13-62
Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	11-25
Rž za april 1910.	za 50 kg	8-51
Koruzna za maj 1910.	za 50 kg	6-21
Oves za april 1910.	za 50 kg	7-27

E f e k t i v.
Nespremenjeno.

Meteorološki pregled.
Vidna udaljenost 2000. Srednja višina oblakov 750-900

čas opazovanja	stanje vremena	temperatura	vetri	Nebo
17. 2. pop.	734.7	10.5	sl. jz.ah.	del. jasno
9. zv.	733.1	6.9	sl. jug.	pol. oblac.
18. 7. zv.	732.0	6.8	sl. vzjvzh.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 7-9°, norm. 3-8°. Padavina v 24 urah 3.2 mm.

+ Simon Punčah, nadučitelj v Šmarju, naznanja v svojem in v imenu drugih sorodnikov potrj od prevelike žalosti, da je Vsemogočni poklical k sebi preljubljeno soprogo

Ivano Punčah rojeno **Matek**

po dolgi hudi bolezni v 38. letu starosti danes zjutraj v boljše življenje. Zemeljski ostanki rajnice se prepeljejo iz bolnice v soboto dne 19. t. m. popoldne ob 3. v Šmarje, kjer se položijo v večnemu počitku. Zadušne sv. maše se bodo brale v več cerkvah. Prosi se tihega sožalja. Šmarje, dne 17. marca 1910.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja ob bolezni in smrti našega preljubega očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Jvana Kreutzer star. posestnika

kakor tudi za časte spremljevalstvo draga pokojnika k večnemu počitku izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem, znancom in udeležnikom sploh našo najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, 18. marca 1910.

996 **Žalujoči ostali.**

Več dobrih zidarjev in delavcev
proti dobri plači,
dobi trajno delo
pri 1002
g. Ivanu Ogrinu,
zidarskem mojstru v Ljubljani.

Spretno moč
za prodajo motorjev, strojev
za obdelovanje lesa itd. **l. šče voče**
tvarniške podjetje za takej. Pro-
sili s tehničkim znanjem, slovenščine
in nemščine zmožni v govoru in pismu,
imajo prednost. — Ponudbe z refe-
rencami, zahteve plače, popisom dose-
danega življenja itd. v **nemškem**
jeziku pod „**spretna moč 1003**“ na
upravnishvo »Slov. Naroda«. 1003

Zahvala.

Za vse mnogostevilne dokaze iskrenega sočutja, ki so mi došli ob mukepolnih dnevih bolezni in smrti mojega ljubljene, nenadomestnega soproga, oziroma očeta, brata in sina, gospoda

Janko Kocjana
odvetniškega solicatorja

izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo. Prav posebno se še zahvaljujem blagorodnemu gospodu odvetniku **dr. Takavšču**, za njegovo velikodušnost in plemenito naklonjenost, s katero je obiskoval ljubljene pokojnika ves čas njegove dolgotrajne bolezni; dalje mil. gospodu prelatu **A. Kalanu**, za njegove tolažeče obiske, s katerimi je lajšal gorje blagemu pokojniku! Hvala iskrena gospodom zdravnikom: dr. Zajcu, primariju dr. Jenku in dr. Bergmannu kakor tudi č. sestram usmiljenkam, ki so tako požrtvovalno stregli nepozabnemu pokojniku v njegovi težki bolezni! Zahvaljujem se kar najtopleje bolniškemu društvu zasebnih uradnikov za vso blagohotno naklonjenost v bolezni in ob smrti ranjkega; dalje vsem dragim prijateljem in znancom, ki so ga tako marljivo obiskovali v deželni bolnici! Presrečno se zahvaljujem preblagorodnemu gospodu okr. glavarju **Lajncu**, kot zastopniku podružnice Sv. Cirila in Metoda za Trnovo in Šentjakob za časte spremljevalstvo ob pogrebu, dalje slavnemu odboru »Polit. in prosvetnega društva za Krakovo in Trnovo«, slavnemu telovadnemu društvu »Sokol«, slavnemu pevskemu društvu »Slavce« za ganljivo žalostinko, darovalcem lepih vencev, gospodom uradnikom c. kr. dež. sodišča, c. kr. finančnega ravnateljstva, mestnega magistrata, kakor tudi gg. poštnim uradnikom in sploh vsem, ki so v tako obilem številu spremili dragega rajnika na njegovi zadnji poti!

Končno bodite najiskrenejše zahvaljeni vsi blagi dobrotniki, ki ste mi v teh težkih dnevih tako nepričakovano prihiteli na pomoč v gmotnom oziru ter s tem znatno olajšali nenadomestno izgubo, ki je zadela mene in moje nedolžne otročice. Hvala v prvi vrsti gospodu kavararju **Krapču**, gospe **M. Lovčovi**, soprogi c. kr. merosodnika, in gospodu učitelju višje dek. šole **Alb. Štani**, za njihovo požrtvovalnost pri nabiranju darov! Vsem in vsakemu posebej: Bog povrni!

V Ljubljani, dne 18. marca 1910.

Minka Kocjanova.

Zahvala.

Povodom 40 letnice službovanja pri užitinskem zakupu in 40 letnice svoje poroke sem prejel vdano podpisani veselo presenečenje od ravnateljstva užitinskega zakupa ter od blizu in daleč toliko častitih in ljubeznivih čestitk, in to ustmeno in pismeno, da ta čas nisem v stanu, se na enak način vsem po dolžnosti odzvati in pr. sim torej prav vdano, naj vsi ti na tem mestu sprejmejo najtoplejšo in najiskrenejšo zahvalo.

V LJUBLJANI, 17. marca 1910.

Fr. Mazi,
užitinski prejemnik

OLLA +
specialiteta gumijs
po današnjem stanju
znanosti dokazano
najboljši GUMI
Dobiva se po vseh
lekarnicah in
drogerijah

Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da **OLLA** in ne daje si manjvrednih posnetkov za isti denar kot **OLLA** hvaliti za „ravno tako dobro blago“.

Ilustrovan, poučen in originalen cenovnik z navedbo prodajališč zastoj od **tvo-nice** za gumi **OLLA** na Dunaju II. 300, **Praterstr. 57.** 1000

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux
Gosposka ulica št. 6,
priporočila in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste

kakor
privatno, trgovsko in gostilniško osobje za Ljubljano in zunaj.
Izbira različnih služeb, zlasti za ženske
vestna in kolikor možno hitra postrežba
zagotovljena.

Potnina tukaj.
Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor.
Prosi se za natančni naslov. 970

Zahvala.

Tovarua za klej je podarila ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu v priznanje uspešnega delovanja pri ognju 22. januarja 1910, znesek 170 K. V imenu društva se za zdatni dar najtoplejšo zahvaljujeva.

Obenem se tudi vsem darovalcem in obiskovalcem božičnice, ki so pripomogli k lepemu gmotnemu uspehu, najtoplejšo zahvaljujeva in prosiva nadaljne naklonjenosti.

V LJUBLJANI, dne 14. marca 1910.

Fran Barle,
blagajnik.

Ludovik Stricel,
načelnik.

Najsrčnejše čestitke 983
gdč. Jožici Petanovi
k cenj. imendanu. — Na mnoga leta!

Dva slikarja 1004
ali 1004
1 slikarja in 1 pleskarja
išče v stalno delo **Ivan Martinc**
na Jesenicah, Gorenjsko.

Sodarski vajenec
se takoj sprejme pri sodarju
Kaiserju v Beljaku,
Trattengasse 13. 1001

2 krojaška pomočnika 1006
sprejme takoj
za trajna velika in mala dela
Jernej Grošelj, krojaški mojster v Sp. Šiški.

Dobro uveden manjši
hotel je prevzeti na račun.
Več pove **Novotny**,
posredovalnica za
službe v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 11. 979

Dobro ohranjen 922
se radi preselitve
pianino poceni proda
na Radeckega c. 2.
I. nadstropje.

Prodajalna
z dvema svetlima prostoroma in 4 iz-
ložbenimi okni v **Gosposki ulici 7**,
vogal **sidovske steze** 982
se odda takoj v najem.

Proda se v sredini mesta
hiša
prav pripravna za vsako obrt, posebno
uporabna pa za gostilno z vrtnom.
Podrobnosti podaje iz prijaznosti
upravnishvo »Slov. Naroda«.
Prekupci izključeni. 967

2 hiši
in
stavbni prostori
so na prodaj.
Več pove lastnik **Jožef Kolman**
na Bledu. 975

Pozor! Pozor!
Prava domača posavska
čebula
se dobi od 50 kg naprej à 20 v
postavljena na kolodvor ali v Ljubljano,
Na drobno doma kg 22 v.
M. Podvornik
v Šiški, nasproti občinskega
urada Sp. Šiška. 1008

Pozor! Pozor!
Vsem
Pepcam in
Pepčkom
voščim gromoviti „Živjo“
ter vas povabim vse skupaj
na čašo dobrega evička
na dan sv. Jožeta na Dolajsko cesto.
Gostilna Jože Plankar.
Na zdar!

Sprejme se takoj izučen pek.

Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Dva izurjena ključarska pomočnika sprejme takoj v trajno delo Ivan Triller na Bledu.

Sprejmeta se takoj 2 vajenca

za žično pletarsko obrt. Hrana in stanovanje v h. št. 690 Kdor ima veselje do tega obrta (priuči se tudi lahko nemščine), naj se blagovolijo obrniti starši na Adolfa Starca, izdelovalca in trgovca žičnih pletenih v Reljaku na Koroškem.

Gospodični Mici Tautscher delavki v c. kr. tobačni tvornici v Ljubljani, stanujoči v Šiški.

»Nobel«, da, to velja, nositi lepa oblačila pa še bolj izda. Tako se godi če se meša kdo med zaročence, spravi njega stran in pri tem misli na priložnost. Tako ni miru ne v sili ne na cesti. Resnično lahko tista, ki ima pravico do svojega zaročnika, izreče besedo: Večno moj!

Marija Kolzmann.

Lepe prsi dobe dekleta in ženske starosti, ako rabijo mojo najnovejšo kremo na prsi ali vodo za prsi. Rabi se samo zunanje; edino zanesljivo učinkujoče sredstvo, zanesljivo neškodljivo. Cena K 3.—, K 5.— in K 8.—. Zraven spada do 60 vinarjev. Prodaja jih gospa K. H. Mensel Dunaj II., Praterstrasse 63, vrata 7 G.

Enonadstropna hiša v lepem vrtu na Gorjanskem se proda. Priprava je za podjetnika. Pri hiši je vrt. Naslov v upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Gostilna

na račun ali v majem se vzame takoj.

Ponudbe pod »Gostilna« do konca marca t. l. na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Prodajalka

popolnoma izveščana za trgovino z mešanim blagom se takoj sprejme.

Ponudbi naj se pridene če mogoče slika. Franc Senica, Motnik (Gorenjsko).

Kapelnik

se sprejme pri Mestni godbi v Kamniku.

Ponudbe do 15. aprila 1910 na odbor Mestne godbe. — Plača po dogovoru.

Kranjsko društvo za varstvo lova.

Vabilo k rednemu občnemu zboru ki se vrši dne 30. marca ob 8. uri zvečer v hotelu pri »Slonu«, I. nadstropje.

DNEVNI RED:

- 1.) Poročilo načelnika za društvena leta 1908 in 1909, ter o novem lovskem zakonu za vojvodino Kranjsko.
- 2.) Računsko poročilo za leto 1908 in 1909.
- 3.) Poročilo pregledniškega odseka.
- 4.) Volitev osem odbornikov.
- 5.) Volitev pregledniškega odseka.
- 6.) Predlog odbora:
 - a.) Pristop k »državni lovski zvezi« na Dunaju.
 - b.) » k kartelski zvezi nižje avstrijskega društva za varstvo lova na Dunaju.

Posebne predloge prijaviti je do 28. marca pri društvenem odboru.

Kmetovalci, pozor!

Alojzij Korsika

semenska trgovina v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5, naznanjam, da mi je ravno došla

velika množina travnega semena v 16 vrstah;

travne mešanice sestavljam sam po navodilu lista »Kmetovalec«. Nadalje tudi krmilna pesa, rdeča in rumena, nemška detelja lucerna, domača in štajerska, vsa preizkušena in v plombiranih vrečah, zanesljivo brez predalice. Potem veliko množino čebuljčka za posaditi in veliko drugega krmilnega in zelenjadnega semena.

Radi velike množine znatno znižane cenel!

Izveleček iz glavnega cenika se na frankirano zahtevanje dobi poštne prosto

nedeljo in

Priporočilo.

Kavarna Egia.

Kavarna Egia.

Cenjenim gostom vljudo javljam, da bodem kavarno, katero je vodil umrlj moj soprog, za naprej sama dalje vodila. — Da občinstvu kolikor mogoče ustrezem sem najela znano spretnega poslovođa. Zahvaljujem se za dosedanj obisk in prosim nadaljne naklonjenosti.

Z odličnim spoštovanjem

Ana Haberle, lastnica.

Jos. Čufar, poslovođa.

vso noč odprto.

Išče se

priletno dekle ali vdova, ki bi oskrbovala gospoda in vodila gospodinjstvo za služkinčad, obstoječo iz 5 glav. Ponudbe na upravništvu »Slov. Naroda« pod »Gospodinja«. 841

Odda se na račun gostilna v Ljubljani

z lepim vrtom in hlevom. — Ponudbe pod »Dobra gostilna«, poste restante, Ljubljana. 889

Ako iščete

dobrega, zanesljivega vira za porabe in darilne predmete vseh vrst, zahtevajte takoj po dopisnici bogato ilustrirani katalog s 3000 slikami. C. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad 34 Most štov. 482 na Češkem.

Stanovanje

z 2 ali 3 sobami in pritliklami se išče za takoj.

Ponudbe pod »takoj« na upravništvu »Slovenskega Naroda«. 988

Revmatizem,

protin, ischias. Nervoznim rad pismo zastopnik sporočim, kako sem se rešil mukepolnega trpljenja. Karel Bader, Illertissen, Bavarsko

Zastoj in poštnine prosto:

Domača knjižnica.

Seznam izbranih, najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Kožarska tovarna

sprejme za takojšnji nastop spretnega

knjgovodjo

ki je tudi korespondent, mora govoriti razen nemškega jezika slovenski ali hrvaški, eventualno italijanski, in več strojepisja in stenografije. Prednost imajo samci in oni, ki poznajo kožarsko stroko. Ponudbe na trdiko Andrej Jakl, Rupa, p. Miren pri Gorici. 988

Lepe prsi

Bujno oprse se v enem mesecu razvije, utrdi in močno zveča pri vsaki dami vsake starosti brez zdravila z izvrstno in slovito

Dr. DAVYSONOVA prsno kremo.

Ze po 5-6 dnevih se opazi uspeh. Rabi se samo na zunaj Treba je samo vtreti v kožo. Zajemeno zdravilo popolnoma neškodljivo. 40.000 izpričeval. Skatija stane 10 K. 991

Diskretno pošilja po pošti

B. M. Ganibal, kemik, Dunaj III.

Posestvo

obstoječe iz zidane enonadstropne hiše, gospodarskega poslopja z velikim sadnim vrtom, približno 40 oralov gozda in za 30 mernikov posevne njiv in mrve za 7 glav živine

se proda.

Naslov pove upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Voz brek

nov, še malo rabljen, lahek, za 8-10 sedelcev,

takoj proda

po primerno niski ceni Ivan Sever v Postojni, št. 138. 978

Poštene prodajalce

za prodajo živalnih strojev, ur. slik in pod. na provizijo sprejme 891

K. Klimeš, Praga-Smichov 566.

Godbeni avtomat

še dobro ohranjen, se pod ugodnimi pogoji proda, oziroma zamenja za klavir ali pianino.

Naslov pove upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Učenka ali praktikantinja

z boljšo šolsko izobrazbo, katera zna tudi šivati, se sprejme v boljšo modno trgovino.

Ponudbe naj se pošljejo pod št. 952 pridna 2000, poste restante, Ljubljana.

Pozor, peki!

Dobro vpeljana prodajalnica kruha zraven skladišč in vojašnice se odda s 1. majom pod ugodnimi pogoji v najem. — Poizve se v upravništvu »Slovenskega Naroda«.

909

Proda se dobro ohranjena trgovska oprava.

Odda se tudi skladišče v najem.

Vpraša naj se na upravn. »Slov. Naroda« pod »trgovska oprava«.

Špiritovi sodi

od finega špita od 600 do 800 litrov in

vinski hrastovi sodi

prav močni in zanesljivi, se dobe po nizki ceni pri trvdki

593

M. Rosner & drug v Ljubljani, poleg Kosterjeve pivovarne.

Eksekutivna dražba

25. marca 1910 ob 10. dopoldne bo pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 16,

dražba za trgovinski obrat nanovo zgrajene hiše v Štepanji vasi pri Ljubljani

zemljiškoknjižni vložek št. 338, k čemur se vabijo kupci.

Opr. št. E 603/10/6

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 12. marca 1910 E 603/10/6 se proda

21. marca 1910 ob 9. uri dopoldne v Ljubljani, Kolodvorska ulica 27 in potem ulica na Grad 5

na javni dražbi

konfekcijsko in manufakturno blago, sobna oprava, vino itd.

Reči se smejo ogledati dne 21. marca 1910, med 9.—10. uro dopoldne v navedenih hišah.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, oddelek V, dne 13. marca 1910.

Modni salon A. Vivod-Mozetič

Ljubljana, Stari trg 21.

priporoča častitim damam vsakovrstne krasne

damske klobuke

po znane najnižjih cenah.

Sprejemajo se popravila. Zunanja naročila točno.

Najnižje cene!

Abiturijent

išče primerne službe v Ljubljani.

Prijazne ponudbe pod »Abiturijent« na upravništvu »Slov. Naroda«.

Deklice na stanovanje

gospodje na hrano se sprejmejo. — Kje, pove upravništvu »Slov. Naroda«.

928

Kontorist

oziroma kontoristinja z daljšo prakso, večer perfektne slovenske in nemške korespondence se sprejme proti dobri plači.

Ponudbe na upravništvu »Slov. Naroda« pod št. 1000.

866

Pekarija

s popolno opravo na Gorenjskem se odda s 1. aprilom v najem.

Kje, pove upr. »Slov. Naroda«.

778

Uradniško hranilno društvo

Gradec, Herrengasse 7, II. nadstr. Osební kredit in posojila za ranžiranje uradnikov, profesorjem, učiteljem, umirovljenecem itd. pod najugodnejšimi pogoji eventualno tudi brez porokov proti enkratnemu poroštvenemu prispevku. Nikakih predstroskov. Prospekte in pojasnila daje za Kranjsko: 4845

J. Kosem, Ljubljana, Krakovski nasip št. 22

Prva anončna pisarna

v Ljubljani, Levstikova ulica 2.

Sprejema in sestavlja vsakovrstne inserate za vse slovenske liste, .. koledarje itd. ..

746

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tvrdke Fratelli Branca v Milanu

edno in izključno lastnosc tajnosti o pripravljanju
je najuspešnejša želodčna grenčica na svetu!
Neutrpijiva v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri:
J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

CLIMAX motor na surovo olje

najpreizkušenejši, najcenejši obratni motor.
Konjska moč stane na uro 1, do 2, vinarja.
Ni treba hlajenja z vodo. Ni finančne kontrole.
Brez nevarnosti za eksplozijo. 289
Pojasnila in proračune daje inženirska pisarna L. Vagar, Gradec.

Lankastrske 4310
puške.
Knoševke od K 25—
Flobergi od K 890
Pistolet od K 2—
Hammerjevke puške od K 90— do K 800— in naprej. Vse ročne dela se izdelujejo po navodih zaupnika, najskrbnejše in ceno. Zbiranje vrednih osebam pripravne plačnine pogoje in na željo ev. 8 dni na ogled in polizkušnjo, se da bi morali kupiti. Fran. Dušek, orožarnica, Opatovce na dr. železnici, Češko. — Mail cenovnih gradiv in brank, veliki ilust. katalog za 20 vln. v menzah.

Svoji k svojim! 179 Prva in edina češko-slovanska tvrdka za uglaševanje klavirjev

posreduje kupovanje in prodajo novih in starih klavirjev, kakor tudi prevzema popravila vseh sistemov klavirjev. Uglasuje „Glasbeni Matiči“, „Mladiki“ in drugim slovenskim zavodom. Preglašuje pa brezplačno. — Vsa v to stroko spadajoča dela izvršujemo točno in ceno.

Najtopleje se priporoča
G. F. Jurásek,
prvi kranj.-slov. uglaševalec klavirjev
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 62 a, I. nadstr.

Štedilna ognjišča Triumph

za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tu di kot najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. **Specijaliteta:** Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franko proti doposlani znamki. 2506
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Samo v Lattermanovem drevoredu!

ANATOMIŠKI MUZEJ

Prvikrat tukaj!

I. ODDELEK.
Največji panoramogram, kjer so razstavljene podobe v naravni velikosti, deloma iz preteklosti, deloma iz sedanjosti, vse človeške pasme na zemlji ter kipi vladarjev in znamenitih osebnosti.
II. ODDELEK.
ANATOMIJA.
Samo za odrasle od 18. let naprej. — Vsak ponedeljek in petek od 2. pop. do 8. zvečer samo za dame.
Otvorjeno vsak dan od 9. zjut. do 9. zv. ob briljantni razsvetljavi.
Vstopnina za osebo 30. vin., vojaški in otroci 20. vin.
Obilega obiska prosimo
908
ravnateljstvo.

H. Suttner
Ljubljana,
Mestni trg
nasproti rotovžu.
Priporoča svojo bogato zalogo najfinjših in najnovejših žepnih, kakor salonskih ur, juvel, zlatnine in srebrnine, raznih pripravnih daril iz kina srebra.
Blago najfinjeje vrste. Cene najnižje.

„Ottoman“ tukaj, „Ottoman“ tam,

povsod me iščejo,
povsod me ljubijo.

Kolodvorska restavracija (Jos. Schrey).

Vsak dan sveže nastavljeno, priljubljeno

Salvatorsko pivo

Oddajajo se tudi celi sodčki
privatnikom in gostilničarjem v mestu.

Se priporoča 877
z vsem spoštovanjem

Jos. Schrey
restavracija.

Salvator

Rabite za streho vaših hiš

ETERNIT-TOVARNA LJUBEVITA HATSCHEK LINZ VOCKLABRUCK DUNAJ RUDIMPEŠTA NYERGES-UJFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH in DRUG, Trst.

Vprašanja na Teodorja Korna, krovec in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strešni kovčki in kleparska in krovna dela iz različnega blaga.

Vinske sode

nove iz klane in žagane domače in slavonske hrastovine, izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino, prodaja zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

Kupujte pri narodni tvrdki domači izdelek!

UMETNA GNOJILA

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit, rudninski superfosfat naročite za pomladansko gnojitev takoj pri zadrugi

Agro-Merkur
v Ljubljani.

MOKO

otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti dobavlja zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

VINO

kakor ljutomersko, hališko, bizeljsko, dolensko, metliško, vipavsko, gorisko, istrijsko, zanesljivo pristno, izborna kapljico dobavlja od 56 litrov naprej zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

Inteligentna prodajalka

vešča obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi z večletno prakso v specijalni trgovini, 20—24 let stara, z dobrimi spričevali 972

se sprejme

kot poslovodkinja v fino specijalno trgovino. Plača in pogoji po dogovoru. Vstop takoj ali 15. aprila. — Ponudbe na poštni predal št. 121, Ljubljana.

Nedosežno

+ Najnovejša ameriška iznajdba +

Eligijenko gumasto blago za moške.
Porabno na leto. K 4-50.
Čez 2 miliona kosov prodanih v kratkem času.
Eligijenko gumasto blago za ženske.
(Varstvo žensk.) Priporočili najprej zdravniški strokovnjaki, porabno na leto. K 2-60.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pismene znamke) mu pošlje diskretno in poštnino prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja

H. AUER

+ tvornica za gumasto blago. +
Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3-0.

100 divjih
kostanjevih dreves

in
kamenje za zidavo

se za vsako ceno prsda na Dunajski cesti 69

Ravnateljstvo se poceni prodaja:

žensko kolo, šivalni stroj Singer

in 915
visok otročji stol.

Ženitna ponudba.

Samec, star 25 let, lastnik lepega posestva na deželi, se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospico staro 19—24 let, ki naj bi bila zmožna kmetijstva, kuhinstva, gostilniške obrti, trgovine, ter bi imela veselje do gospodinjstva in nekaj gotovine. — Le resne ponudbe s sliko naj se pošljejo vsaj do 5. aprila pod „Št. 92“ poštno ležeče, Zagorje ob Savi. — Za tajnost se jamči. 942

Sukna

In modno

blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian
tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

Vzorec franco. 328

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dolniska glavica K 2.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond 400.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter na 4 1/2% 4% Tiske srečke
obrestuje od dne vloge po čistih
A. S. E. Žrebanje 1. aprila t. l. Glavni dobiček 180.000 K.

Uhgel papež.

Pred kratkim je šla po listih vest, da je tibetanski papež, takozvani Dalaj-Lama, pobegnil pred Kitajci iz svoje rezidence in iskal zavetja pri Angležih. To je dogodek, ki je vreden, da se o njem nekaj več pove.

Od rusko-japonske vojne so se razmere v Aziji temeljito premenile. Tudi Kitajci, toliko zasmehovani in zaničevani Kitajci, so se začeli probujati iz svojega večstoletnega spanja; tudi Kitajce je prešinila narodna zavednost, obšla jih je samozavest, da so ne samo najštevilnejši narod na svetu, nego tudi močan narod, in v tej samozavesti so se polastili sredi Azije ležeče, tujcem doslej skoro nepristopne cerkvene države, Tibet.

Ta država Tibet je trikrat tako velika kakor Avstro-Ogrska. Sicer je bila več stoletij imenoma podrejena kitajskemu cesarju, a ti cesarji niso imeli nobene dejanske oblasti nad njo. Angleži in Rusi, ki so sosedje Tibeta, bi se bili te države pač lahko polastili, a se jim ni izplačalo. Tibet je namreč razmeroma revna država, ki ima samo nekaj manj kakor dva milijona prebivalcev, ki se bavijo s poljedelstvom in z živinorejo. Za Kitajsko ima ta država svojo posebno vrednost, ne samo zaradi kupčijskih zvez, nego v še večji meri, ker je Tibet središče lamaizma, to je vere, katera ima tudi v sosednjih kitajskih provincah mnogo milijonov pripadnikov. Lamaizem je vera, ki je z budizmom tako v sorodstvu, kakor katoliška cerkev s pravoslavno. Poglavar lamaizma je Dalaj-Lama. Njegovi verniki trdijo, da je v njem Buda preroden, da je torej živi bog. Dejansko je bil Dalaj-Lama za svojo cerkev še več kakor je rimski papež za katoliško cerkev. Obenem je bil Dalaj-Lama tudi posvetni vladar Tibeta, ki je bil doslej prava cerkvena država. Ljudstvo nima seveda prav nobenih pravic, samo dolžnosti. Poleg vrhovnega papeža Dalaj-Lame je v Tibetu še vse polno vsakovrstnih cerkvenih knezov, duhovnikov, samostanov, menihov in nun. Ljudstvo je revno, a cerkev je bogata, ker izžema ljudstvo kolikor se da. Seveda je to ljudstvo tako nevedno in neumno, kakor noč, in da bi ostalo v tej zabitosti, so duhovniki tujcem strogo prepovedali vstop v to državo.

Glavno mesto, tibetanski Rim, se imenuje Lassa. To mesto šteje kakih 50.000 prebivalcev, in med temi je 15.000 menihov in nun, koliko pa še drugih cerkvenih ljudi. Lassa je središče lamaizma in vedno je bilo tam polno od vseh strani došlih romarjev, ki so se pred svojim papežem valjali v prahu, ga molili in mu pakladali pred noge svoja darila.

Vera in cerkev sta vedno in povsod izborna sredstvo za vladanje in izžemanje ljudstva. Naravno je, da so Kitajci že dolgo časa delali na to, da bi se tibetanski papež ravnal po njihovih željah. Na to so delali iz političnih nagibov, da bi namreč različna mongolska plemena laglje držali na vajetih.

Zadnji tibetanski papež bi se bil kaj rad iznebil kitajskega varstva, in ker si ni znal drugače pomagati, se je pred sedmimi leti približal Rusiji in sklenil z njo zvezo. To pa Angležem ni bilo po volji, že ker bi bili Rusi iz Tibeta lahko prodrli v Indijo in odgovorili so na tibetansko-rusko zvezo s tem, da so poslali malo armado v Tibet. Dalaj-Lama je moral bežati. Sicer je svojim vojščakom poslal mnogo blagoslovov in jim v svoji božji lastnosti tudi obljubil, da jih naredi neranjlive. Toda angleški topovi so bili močnejši od papeževih obljub in blagoslovov.

Konec je bil, da sta se tako Rusija kakor Angleška umaknili iz Tibeta in priznali nadvlado kitajskega cesarja nad to cerkveno državo. Tibetanski papež pa s tem ni bil zadovoljen. Hotel je ostati bog in vladar in se branil biti kitajski uradnik. Da bi se umaknil vplivu kitajskega zastopnika, je zapustil svojo rezidenco Lasso in se nastanil v samostanu Kombus na Mongolskem torzopet iskal pomoči pri Rusiji. Ker ni nič dosegel, se je moral vrniti v Lasso in tam našel — kitajske vojske. Kitajska armada je zasedla večji del cerkvene države Tibet in je poveljnik tibetanskega papeža tako krepko za ušesa prijel, da je »prerogjeni Buda« pobegnil iz Lasse, zapustil svojo državo in svoje oskubljenice ter bežal na angleško ozemlje.

S tem je pač konec posvetnemu gospodstvu tibetanskih papežev. Lamaistična cerkev bo sicer ostala, a njeni papeži bodo samo uradniki kitajske vlade in bodo morali tako plešati, kakor jim bodo Kitajci godli.

Ubegli tibetanski papež je star 36 let. To je izjemna starost, kajti tibetanski papeži zasedajo prestol še kot otroci in so doslej vsi »umrli«.

Sim so dosegli starost 18 let. Kdo ve, kako krvava poglavja bo obsegala tudi zgodovina te cerkve, ko bo enkrat znanstvenikom mogoče dobiti v roke potrebno gradivo.

Odslej se bodo tibetanski papeži morali baviti samo z »dušnim pastirstvom«, in v posvetnih zadevah ne bodo imeli nič več govoriti. Naravno je, da tudi vernikov ne bodo mogli več tako guliti in dreti, kakor doslej, a slabo se za to ne bo godilo ne njim, ne njihovim duhovnikom, dokler bo ljudstvo nevedno in neumno.

Haemorrhoidi so kronični, od časa do časa močnejše se pojavljajoči bolezenski pojavi in so posledica zastajanja krvi vsled odvajanja. — Polovico do celega kozarca naravne Franc Jožef-ove grenčice, zavzete vsak dan na tešče, provzročijo v mnogih slučajih popolno ozdravljenje, vedno pa zboljšanje. Zdravniško izvrstno priporočeno. — Staro preizkušena »Franc Jožef-ova« grenčica se prodaja v lekarnah, drogerijah in prodajalnah rudninskih voda. 4

Razpošiljam 726

južno sadje in zelenjavo
po dnevnih tržnih cenah. Točna postrežba.
Josip Dolčič v Trstu.

Prodaja se 949

lep konj
15/2, pesti visok, izabela barve, bele grive, v 6 letu, pred 1 mesecem prigan z Ogrskega. Konj je brez napake, izvrsten v lahkem ali težkem vozu. Cena 800 K. Naslov pove upravnisti »St. Haroda«.

Pristen dober brinjevec

se dobi pri 324
L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
gravor in izdelovatelj kavčukovih stampilij
Ljubljana, Sv. Petrac. 6.
Ceniki franco.

Išče se 962
poslovodja za pekarijo
oziroma
se pekarija da v najem
s 1. aprilom 1910.

Ponudbe naj se blagovoljno poslati na naslov: **Ivan Habjan, hotelir, smarje pri Jelšah.**

Ženitna ponudba! 957
Pridna in poštena gospodična se želi seznaniti z značajnim gospodom starim 28—40 let.
Resne ponudbe s sliko do 1. maja pod »Poštena« poste restante, Ljubljana.

Za postne dni velikega tedna
se dobijo razen različnih
morskih rib,
tudi sveži 974
renski lososi
v delikatesni trgovini
Ant. Stacul.

več 400 GODI NA
izhaja Humpolc šel sukunarskoj grada
Najbolje sukno i pomodnurobu nudi tvrditka
ANT-TOMEC
izvoz sukna u Humpolcu
(Češka)
(Uzanci, podgini, brnina)

Hotel Štemarje
v Škofji Loki

se odda v najem s 15. majem t. l. event. tudi prodaja.
Ponudbe na Fr. Dolencu, Stara Loka, pošta Škofja Loka. 747

V najem se odda za majev termin prodajalna

z 2 prostoroma 963
v Šelenburgovi ulici 6
(kjer je sedaj Fran Cascio, trgovina z likerji).

Vprašati naj se blagovolj pri Val. Scagnetti Istotam v II. nadstropju.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preiskovalnici in od mene preizkušene. — Ilustrirani ceniki zašteni.

Pristni kranjski lanenooljnati firnež
Oljnate barve
v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve
za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci
in papir za vzorce.

Čaki
pristni angleški za vozove, za pohišva in za pode.

Steklarski klej
(hit) priznane in strokovno preizkušene najboljši.

Karbolinej prve vrste

Mavec (gips)
za podobarje in za stavbe.

Čopiči 283
domaćega izdelka za zidarje in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann
v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, smarčev, lakov in steklastih masa.

Zahtevajte cenike!

Zadnji mesec! Nepreklicno 5. aprila 1910 žrebanje loterije za ogrevalnice
1500 dobitkov v efektivni vrednosti K 55.000.
Prvi trije glavni dobitki K 20.000, 5000, 1000, se na zahtevo dobitelja odštevi 10%, in zakoniti davek izplačajo v gotovini.
Srečke po 1 kruno se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v loterijski pisarni Dunaj L, Spiegelgasse 15. 270

Vsled opustitve svoje tovarne za kavine primesi na Gil ncah (15 minut pešpota iz Ljubljane), oddam v najem 649
obsežne tovarniške prostore
in eventualno nekaj vedne sile pod zelo ugodnimi pogoji.
Ivan Jelačin v Ljubljani.

Köhlerjeva cementna strešna opeka
z zarezo in brez zareze je trpežnejša in cenejša kot vsaka druga opeka.
Varstvena znamka. V zalogi jo ima vedno v poljubnih množinah izdelovatelj
Ivan Jelačin, Ljubljana.
Zahtevajte cenik. 760
Ravnotam vedno velika zaloga
Portland cementa.

Živinski semenj v Lukovici
na Veliko soboto je prestavljen
na četrtek po Veliki noči, to je dan 31. marca 1910.
Županstvo občine Lukovica,
dne 15. sušca 1910. 878

V najem se da s 1. aprilom
splošno znana
Klinarjeva gostilna na Savi pri Jesenicah.
Gostilna je dobro vpeljana in ima poleg tudi nekaj zemljišča in gospodarsko poslopje. — Ker je hiša v neposredni bližini tovarne, je promet zelo velik. Pogoji so ugodni. — Ponudniki naj se izvolijo obrniti na Güssovo pivovarno v Güssu ali na njeno založništvo na Jesenicah. 931

Št. 8440. 597

Razglas.
Zaradi oddaje mizarskih del in okvirja za zgradbo državne obrtne šole v Ljubljani
vršila se bode dne 1. aprila t. l. ob 10. dopoldne javna pismena ponudbinska razprava

pri mestnem magistratu ljubljanskem v pisarni mestn. stavbnega urada.
Proračuni, načrti, pogoji in drugi pripomočki razgrnjeni so v pisarni stavbnega vodstva navedene stavbe vsak dan od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. Ponudbe je izročiti do navedenega časa v zapечатih zavitkih opremljene s 5% na podlagi skupnih preračunjenih zneskov določenim vadijem. Ponujati je strogo na podlagi razpisane proračuna in pogojev ter je navesti posamezne in preračunene skupne zneske v številkah in besedah.
Izrecno se določa, da na ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale razpisnim določbam, potem na take, katere bi se pogojno glasile in prekasno ali naknadno izročene bile, ne bode oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 16. marca 1910.
Županov namestnik:
Ivan Vončina.

Avstrijska specialiteta prve vrste
vetovnoslavni 980
MARŠNERJEVI ŠUMEČI LIMONADNI BOMBONI
(malinov, jetronov, jagodov, češnje, in prvenčev okus) za pripravljanje izborne nealkoholne ljudske pijače.
Pristni samo ako - s to varstveno - znamko.
Dobivajo se povsod, kjer so nabiti epaki s to znamko. Tudi vsak bombon nosi to znamko. Letno se jih porabi več nego 60 milijon komadov. Le-Sin, parfumira sapo.
Kleto, najfinejša delikatesa sveta. Bomboni à la Reine. Peppermint-Lozen-Gen. Vse vrste bombonov za zakuhanje v mleku in vodi priporoča v izborni kakovosti. — Prva češka del. družba orient. sladkornih in tver-nica za čokolado. Kralj. Visebradnih preje
A. Maršner. Glavna zaloga na Dunaju: Josip Katz, VI., Theobaldgasse 4.

Največja zaloga v Ljubljani!

K spomladni in poletni seziji

si dovoljujem svoje cenjene odjemalce opozoriti na svojo velikansko zalogo

v konfekciji za dame, gospode, deklice, dečke in otroke,

posebno pa na spodaj omenjene predmete:

Otroške obleke za prati	od K 1.50	naprej
" " iz blaga	" " 4.—	"
Obleke za dečke	" " 6.—	"
" " gospode	" " 8.—	"
Površnike in športne suknje za gospode	" " 12.—	"
Peterine s kapuco	" " 6.—	"
Klobuke	" " 2.—	"
Velour klobúke	" " 5.80	"

Zaradi prevelike zaloge v damski konfekciji so cene znatno znižane.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mostni trg šte. 5.

Po svetu.

* Nekaj o budističnem papežu Dalai Lami. Kakor znano, je pred kakim mesecem Dalai Lama zbežal iz svoje rezidence v Tibetu v angleško Indijo. Krenil je proti mestu Darjiling, kjer ga je budistično ljudstvo sprejelo kot boga. Velikansko število budistov se je napotilo Dalai Lami naproti, katerega so potem v velikem spremstvu in z vihrajočimi zastavami dovedli v Darjiling. Ko je šel Dalai Lama po ulicah, je vse prebivalstvo, v kolikor je budistično, ležalo pred njim v prahu. Dalai Lama so prinesli v krasni rumeni nosilnici. Njegovi spremljevalci so bili krasno in bogato oblečeni. Sprevod se je moral večkrat ustaviti, kajti na mnogih krajih so ga obkrožile histerične ženske, katere so prosile, naj se jim dovoli poljubiti rob obleke Dalai Lame; zopet drugje so mu držale nasproti svoje otroke, da jih blagoslovi, tako, da je vsa ceremonija dokaj spominjala na enake ceremonije med katoličani. V mesto je prišlo tudi mnogo turistov, da vidijo Dalai Lamo. V mestu je prišlo izredno veliko število tučev, tako, da je Dalai Lamova reklama sedaj najboljša. Dalai Lama in njegovo spremstvo se je nastanil v hotelu Druid. Lama stanuje v gorejem nadstropju, kajti nad njim ne sme nihče počivati in prenočevati. Njegova spalna soba je drapirana z umeno svilo. V sobi ima tudi oltar, na katerem neprestano gore sveče pred podobami sv. Bude, Maharadže in Sikima.

* Pri predsedniku Taftu v Washingtonu. Nedavno se je sšla posebna deputacija neangleških častnikov v Washingtonu, da izroči predsedniku Taftu resolucijo proti nekaterim zakonskim predlogom, ki so naperjene proti naseljevanju v Zedinjenih državah. V deputaciji je bil tudi urednik »Glasa Naroda«, Valjavec kot zastopnik Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov. Predsednik Taft je zelo ljubeznivo sprejel deputacijo, kateri je obljubil, da ne bo podpisal nobenega predloga, ki bi bil naperjen proti naseljevanju. Po uradni predložitvi je predsednik z vsakim članom deputacije govoril dokaj obširno. Dalj časa se je razgovarjal z urednikom »Glasa Naroda«, kakor tudi z Rev. Orbachom, zastopnikom Slovencev in Mr. Wazeterjem, zastopnikom Poljakov. Ko mu je g. Valjavec naznanil, da prihaja v Washington ne le v imenu Slovencev samih, temveč tudi v imenu ostalih Jugoslovancev, dejal je predsednik, da ga zelo veseli prvič pozdraviti zastopnike slovenske narodnosti, kajti že parkrat je obiskal slovenske dežele, dočim je bil njegov oče poslanik Zed. držav in največji deželi na svetu, ki je tudi slovenska, v Rusiji. Končno je deputacija naprosila predsednika, naj postane častni član novoustanovljene Liberty Immigration League, kar je predsednik z veseljem sprejel in sicer s pripombo, ako naša organizacija ne zahteva od njega, da bi se moral sedaj na stara leta učiti še kak inozemski jezik. Ko se je deputacija potem poslovila od predsednika, se je vsled povabila trgovinskega tajnika zvezne vlade napotila v avtomobilih v hotel New Willard, kjer je imenovani tajnik priredil sijajen banket v čast delegacije. Tudi tu je prišlo do raznih govorov. Nato se je napotila delegacija preko ulice, kjer so se dali delegatje zaeno s tajnikom Nageljem in drugimi uradniki slikati in sicer pod tajništvom za trgovino in delo. Od tu se je delegacija odpravila v šestih avtomobilih v kapitol, kjer je bila sprejeta v zveznem senatu in sicer po predsedniku senatnega odseka za naseljevanje, senatorju T. S. Dirlinghamu, s katerim se je g. Valjavec dalj časa razgovarjal o izseljevanju Jugoslovancev. Senator Dirlingham je slednjič povabil urednika Valjavca na svoj dom v Vermont. — Iz povedanega je razvidno, da je Amerika res demokratična država.

* V temi... Pred trgovskim sodiščem v Berlinu se je obravnavalo te dni o neki precej pikantni zadevi. Kot tožnica je nastopila komaj 16letna kontoristinja proti svojemu šefu, lastniku umetne tiskarne. Zahtevala je 120 mark odškodnine, ker jo je njen šef s svojim nespodobnim vedenjem prisilil, da je takoj izstopila iz službe. Stvar je bila sledeča: Šef in njegova kontoristinja sta bila zvečer sama v pisarni. Naenkrat je plinova luč ugasnila, in šef je hotel pritisniti na sveže lice svoje kontoristke gorak poljub. Temu nasproti pa šef trdi, da je luč ugasnila uslužbenka sama radi neprevidnosti. Da bi se še neizkušnemu dekletu ne zgodila pri stroju kak nesreča, jo je res v temi prijel za roko. Hotel jo je le obvarovati nesreče, zdaj pa žanje za to tako nehalnežnost. Predsednik je vprašal tožnico, kako je mogla v temi videti, da jo hoče šef poljubiti. »Ampak go-

spod sodnik,« se je odrezalo dekletu, ni treba, da se vidi, saj to se vendar čuti! Tožnica in toženec sta se slednjič pobotala za 60 mark. Po poravnavi je predsednik svetoval tožencu sledeče: »V bodoče deklet v temi nikar ne prijemajte. Pustite, naj se rajše pobijejo!«

* Ponevorenje državnega denarja. Kam gre denar ameriškega ljudstva? V žepu velikih tatov, odgovarja neki ameriški list. List trdi, da je bilo v zadnjih 50 letih pokradeno iz drž. blagajni 2.584.838.583 dolarjev. List pravi: »Ali se še čudite, da so nekateri ljudje kar čez noč postali milijonarji? Pred 25 leti bi bil lahko na prste seštel vse milijonarje, skušaj jih prešteti sedaj!«

* Amerikanci o Hallayevem kometu. Amerikanci so bili v velikem strahu radi Hallayevega komete in pa radi komete, ki se je v Ameriki pojavil prejšnji mesec. Bili so v groznem strahu, da trčita komet skupaj in da bo potem konec Amerike. Zda pa jih je popolnoma potolažil zvezdoslovec na čikaškem vsenišču, dr. Mac Millan. Ta učeni zvezdogled je izjavil, da je ravno tako nemogoče, da bi trčila komet, kakor je nemogoče, da bi trčili bolhi, od katerih ena skače po londonskih, druga pa po čikaških ulicah. S to primero je zvezdoslovec Mac Millan docela potolažil Amerikance.

* Nevaren zet. V New Yorku je 1. t. m. ustrelil 21letni Italijan Saldamane vojo tašo, 40 let staro gospo Murat v pričo njenih devetih otrok. Predno je streljal na njo, je streljal na šele pred 3. tedni skrivaj poročeno, komaj 15 let staro soprogo Amelijo, pa jo je zgrešil. Oddal je nanjo dva strela, pa je še pravčasno pobegnila za zofa. Starši so bili proti ženitvi komaj odrasle hčere, ki je izmed vseh otrok najlepša in je bila ponos srečnih staršev. Ker jo je Italijan skrivaj poročil, so se morali vdati, a nikakor niso bili zadovoljni, da bi vzel otroka iz hiše. Mladi soprog ni bil zadovoljen s sobo, katero so uredili starši za njega in Amelijo. To je bil tudi neposredni vzrok krvavega čina. Tretji in četrti strel je bil namenjen materi. Zadnji je zadel gospo v čelo, da je takoj padla na tla. Nato si je morilec oblekel površnik, mirno prižgal svečico in zapustil hišo, ne da bi ga kdo skušal zadrževati.

* Zedinjene države na morju. Amerikanci so zelo kričavi ljudje. Sedaj kriče, da postane Amerika edina vladarica na vseh morjih. Veliko Britanijo, Nemčijo, Francijo in vse druge države bo ugnala v kozji rog. In kako bo prišlo do tega? Amerikanci nameravajo zgraditi ogromno ladjo, nekakšno plavajočo trdnjavo, ki bo bruhala smrt in pogin vse okrog sebe, ne da bi se njej mogla zgoditi sploh kaka nesreča. Prvo poročilo o nameravani velikanski bojni ladji je podal nedavno tajnik zveznega brodograja, Meyer, odboru zveznega brodograja. Po tem bode ta največja bojna ladja na svetu razrnila vode za 34.000 ton in bode opremljena s dvanajstimi 14 palčastimi topovi. Topovi bodo v stolpih, ki bodo zavarovani z 11 palcev debelimi jeklenimi oklepi. Baterija torpedovk bode imela 30 do 25 petpalčastih topov, ki bodo po nekem povsem novem načrtu izvršeni. Stroški te ladje so proračunjeni na približno 18 milijonov dolarjev. Kroglice 14 palčastih topov bodo težke po 1400 funtov in bodo zamogle prebiti vsak oklep. Ker bode dvanajst štirinajstpalčastih topov v stolpih, bode mogoče iz vseh oddati salvo, pri kateri bode vrglo 16.800 funtov železa naenkrat proti sovražniku. Dvanajstpalčasti topovi delujejo uspešno še na pet milj, in radi tega se račun., da bode mogoče z štirinajstpalčastimi sigurno in uspešno streljati na daljavo šest in pol milje. Plavajoči trdnjavi se torej ne bode moglo kako sovražno brodogrje iz lepa približati. Iz nje bi lahko obstreljevali na šest in pol milje oddaljenosti sovražne brodogrje, predno bi zamoglo isto otvoriti ogenj, ki bi imel kaj vspeha. Izvedenci izjavljajo, da je gradnja take velikanske ladje, kakor predlaga tajnik Meyer, potrebna, in če iz drugega vzroka ne, vsaj iz tega, da se poseka Japonsko, ki, kakor se je izvedelo, gradi dve bojni ladji po 32.000 ton. Štirinajstpalčasti topovi so popolnoma nov tip in je naredil zanje načrte admiral Mazon. Za izstrelitev bode potreba 400 funtov brezdimnega smodnika, ki boče dal krogliji tako moč, da bode zamogla prebiti tudi najdebelejše oklepe. Tudi merilo se bode prav tako lahko, kakor z dvanajstpalčastimi topovi. Kar se tiče oklepov, debelih po enajst palcev, se je pokazalo pri zadnjih strelnih vajah pri Sandy Hook, da so brez dvoma popolnoma sigurni in izborni. Amerikanci so torej na konju. Vsi velikanski stroški za silne »dreadnoughts«, so torej proči vrženi. Pa naj kdo reče, da niso Amerikanci tiči!

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji sedanosti
so z znamko
ZWERG SHOE
Cene brez konkurence!
Edina zaloga le pri trdnji
J. Keber!
(pri zlatem čevlju)
Ljubljana, Stari trg 9.

Ustanovljeno 1846. Ustanovljeno 1846.
Edini zavod
v Ljubljani
za kemično čiščenje obleke in zastorjev, barvarija in likanje sukna na par.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba za droge, kemikalije, zelidna cvetja, korenine itd. tudi po Knappu, usne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moko za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine kirurškega obvešila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosk in paste za tla itd. — Velika zaloga najčistejšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Obilno. konc. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol dvojna sol, soliter, eocjan, kolmoč, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najvišji ceni razna zelidna (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

Av gust Agnola
Ljubljana,
Dunajska cesta 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

Na obroke!
Srebrne remonirke, zlate dam-ske in moške urke. Pristno, uradno puncično blago. 4 K na mesec brez povikanja cene. — Razpošilja se brzo in na vse kraje. Zahtevajte naročilni list. Te stroke največja razpošiljalnica na odplačila E. Lochner, Brucela št. 61.
Glavnik za barvanje las.
Z navadnim česanjem isbremenimo sive ali rdeče lase v pristno svetlo plave, rjave ali pa črne! Popolnoma neškodljivi! Se rabi lahko leta in leta.
Na tisoče v rabi! Komad 5 K. Razpošilja
J. Schüller na Dunaju III,
Kriegelergasse 61/30. 52248

Ceno posteljno perje!
Najboljši češki nakupni vir. 2815
Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; bolj-šega 2 40 K; prima polbelega 2 80 K; belega 4 K; belega puha 5 10 K; kg. velefinega sne-žnobelega, pulje-nega, 6 40 K 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; na finejši prvi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje
iz gostonitega rdečega, mo-drega, belega ali rumenega nankinga, per-nica 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dgl, 68 cm šir, polajen z novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; zgolajne pernice 10 K, 11 K, 14 K, 16 K, glavnice 3 K, 3 50, 4 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja ali vzame nazaj, za neugaja-joče se vrne denar — Natančni cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Dešenca št. 767, Šumava.

V Ameriko in Kanado
priprava, cenovna in zanesljiva vožnja
Cunard Line.
Odhod iz domačega pristanišča Trsta: Carantia 19. aprila 1910. Pannonia 3. maja 1910. Ultonia, 29. marca 1910.
iz Liverpoola: 1515
Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) 19. marca, 9. aprila, 7. in 28. maja, 18. junija 1910.
Mauretania dne 12. marca, 2. in 30. aprila, 21. maja, 11. junija 1910.
Pojasnila in vozne karte pri
Andr. Odisek
v Ljubljani, Slomškove ulice št. 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.
Vozna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

JANUS
Tvornica vozniških koles. 3 leta jamstvo.
Prve vrste vozna kolesa s prostim tekom in zavoro na pritlik nazaj od 95 K naprej. Janus prostotečna os z zavoro na pritlik nazaj, 1 leto jamstvo, 15 K. Plastič od 4 K naprej, dobre pnevmatike, prima pedal in prima varilice od 3 K naprej. Zvonci od 30 vin. naprej, kolotičen zvo-nec od 1 K. Acetilonek od 2 K naprej, varovalno proti blatu kompletno iz pločvine ali lesa 2 K 20 vin. sedlo, torbo, ozi, konusi vseh sistemov v zalogi in poceni. Lastna popravila, ponikanje in emajljanje.
Zahtevajte bogati glavni katalog 1910 gratis in franko.
Uvozna trgovina za indu-strijo vozil
Max Skutetzky
Dunaj I., Stubenring št. 6.

NOXIN
Najboljše mazilo za čevlje.
Dobiva se v vseh boljših trgovinah.

Prvi slovenski izprašani optik in strokovnjak
Dragotin Jurman
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Nepprimerno
dobre slasti je zrnata kava do po-lovice zmešana s
Schikovo rženo kavo
Slastna pijača! Velik prihranek!
5 kg ržene kave za K 4— pošilja franko po povzetju
Mihael Valentin Schik
Dunaj VII/3, Lerchenfelderstrasse št. 67. 3847

Lepo posestvo
dobro uro od Maribora, obstoječe iz 62 oralov in sicer: 7 oralov deloma novo nasajenega vinograda, 15 oralov njiv, 20 oralov košnje in 20 oralov gozda; poslopja zidana, hlevi obokani, se prodaja
z vsemi pritlikinami pod ugodnimi po-goji zaradi družinskih razmer; agenti izključeni.
Natančneje se izve pri lastniku
Ivanu Noratu, Rošpah, Pošta Pesnica, Štajersko.

Vinko Majdič
valjični mlin v Kranju
(Kranjsko).
Največja proizvajanja priznana naj-boljših pšeničnih mok in krmnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pe-kovske mojstre neprecenljive vrednosti.
Zastopstva in zaloge: 28
V Ljubljani: Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu, Beljaku, Bolcanu, Inomostu, Tri-dentu, Zadru, Spiljetu, Ercegovem, Kotoru, Sarajevu in Pulju.
Brzjaviti: Valjični mlinu, Kranj.

Pristno brnsko blago
Spomladanska in poletna sezija.
KUPON
metrov 3'10 dolg
za popolno moško obleko (suknja, hlače, telovnik) stane samo
Kupon za črno salonsko obleko K 20—, dalje blago za površnike, turistovski loden, svilnate kamgarne itd. razpošilja po tvorniških cenah kot solidna in po-štena vrlo znana
Zaloga tvornice za sukno
Siegel - Imhof v Brnu
Vzorci gratis in franko.
Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Zaradi obilnega prometa vedno največja izbira popolnoma svežega blaga. Stalne najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu.

Svoji k svojim! Narodna trdnika!
Milko Krapeš
urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.
Ustanovljeno leta 1852.
Cen. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo
stenskih in žepnih ur, uhanev, pretanov in verižic.
Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobre blage po turenski stiski ceni.
Popravila točno in ceno!
Za vsako popravilo ali po-praviljeno uro jamčim 1 leto.
Gostje in kupci: le pošteno preste.

Izdelovatelj vozov
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Najstarejša domača slovenska tovarna peč.
Ustanovljena leta 1888.
Založnik avstrijskih
zveze državnih
2169 ces. kralj. uradnikov.
Alojzij Večaj v Ljubljani,
Trnovo, Opekarska cesta, Veliki strdom št. 9
priporoča vsem stavbnim podjetnikom in sl. občinstvu svojo veliko
zalogo najtrpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno
barvanih do najprostejših prostornih peč različnih vzorcev kakor:
renaissance, barok, gotske, secesion itd., kakor tudi štedilnike in
krušno peč lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je
v svoji stroki popolnoma izvešan.

Edina zaloga
izvirnih
ameriških
čevljev.
Avstr.-ameriška
zaloga čevljev
v Ljubljani
poleg kavarne
„pri Slonu“.
Pazite natančno na firmo.

Lekarnarja **A. Thierryja balzam**
53 (Obl. varovano.)
Edino pristen z nuno kot varstveno znamko.
Največjega učinka proti zelončnemu krču, napenjanju, zaslezenju,
motenju prebave, kašlju, prsnim in pljučnim boleznim, hripavosti
itd. Izredno rane čisteče, bolečine tolažeče. 12 malih ali 6
dvojnatih ali ena velika specialna steklenica K 5.—.
Lekarnarja A. Thierryja centifolijsko mazilo
zanesljivega učinka za otekline, rane, ranitve, še tako stara
vnetja 2 škatljici K 3-60. Naslov: lekarna pri angeli varhu
A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.
Dobiva se v skoro vseh lekarnah.

Johnov
„Polnoparni“
pralni stroj
je postal cenejši.
Ako ste dosedaj čakali z naročilom, ne mudite se zdaj več.
Noben izdelek se vam ne bo tako izplačal. Johnov „Polno-
parni“ pralni stroj pere perilo bleskeče belo, ga ohranja na
dosedaj še nedosežen način in pri porabi tega stroja hranite
čas, delo in denar za več kakor 75 odstotkov. Več kakor
170.000 gospodinjstev rabi „Polnoparni“ pralni stroj. Dajem na
polnopravno. — Plačilo na obroke pripuščam.
J. A. John D. D., Dunaj IV/1.
Frankenberggasse 4 107.
željo se izmenjuje trgovci v tistem kraju.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Židovska ul. 7.
puškar
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, ruskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober srel. Posebno pripo-
ročam lahke trocevke in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi
veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.
Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastonj in poštino preste.

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.
Velika zaloga
štedilnih ognjišč.
Izvrstno in solidno delo.
Cene zmerno. Popravila se
: : točno izvršujejo. : :

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Necemim naročilom se
počujta s povzajem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
v Šelenburgovih ulicah št. 5.
nasproti glavne pošte
konkurira z največimi trdkami
glede finega kroja in ele-
gantne izvršitve.
Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specialitet blaga.
: Zavod za uniformiranje. :

Najboljši kosmetički predmeti
za olepšanje polti in telesa so:
Ada mila po 80 h,
„cream“ po 1 K,
da „Menthol“
ustna voda po 1 K,
zobni prašek po 60h,
za ohranitev in rast las:
da lasna voda po 1 K,
lasna pomada 1 K.
Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno
varovani, so naprodaj le v
Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Čizmar
v Ljubljani.
Kupujte zaupno te domače izdelke!

Odlikovana
Prva kranjska
tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilšarjeva ulica 5 Gradišče
RUDOLF A. WARBINER
Jamstvo šest let. Ekspert v vse države.
Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi samoinstalirane
za gotov denar, na dolga od-
plačila ali napovedo.
Poprave in ugleševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje
z največjo tvornico na avstrijskem jugu.

Redka prilika! Nakupil sem od pogorele to-
varne celo zalogo nekoliko
skvarjenih
težkih flanelnih odev najnovejših vzorcev, na
katerih jo opaziti docela
neznačne, komaj vidne madeže od vode in jih pošiljam: **boljše odeje**
3 komade za 9 K, gospodarske odeje pa 4 za 10 K
po povzetju. Odeje so primerne za vsako boljše gospodinjstvo za pokrivanje
postelj in oseb ter so zelo tople in mehke. Odeje so nad 180 cm dolge in
135 cm široke. Pri naročbi naj se blagovoli označiti: 3 komade bolj-
ših odev za 9 kron ali 4 komade težkih flanelnih
odej za 10 kron.
OTON BEKERA, odsluženi c. kr. nadzornik
fin. straže, NACHOD, Češko.

Ustanovljeno leta 1842.
Tovarna oljnatih barv, laka in firneža
Brata EBERL
Ljubljana 343
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja,
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Delavnica: Igriška ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

TRUBAR
Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
„znamenite Groharjeve slike“
Primoža Trubarja
ustanovitelja slovenske književnosti
visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske
hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih
imamo Slovenci.
Cena s pošto K 3-20.
Dobiva se v
Narodni knjigarni
v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Ante Bačič
Sušak-Reka
priporoča poleg svojega že dobro znanega skladišča
vina še tudi svojo na novo in moderno urejeno
tvornico likerija in jesiha, kuhanje in skladišče
„rakije, slivovke, konjaka, ruma itd.“
Osobito priporoča svoje specialitete
„Liker Bačič“ (non plus
ultra) in „Jadran“

Popolna razprodaja
zaloge s pohištvom
pri trdki
Puc & drug v ljubljanskem Kolizeju.
Slavno občinstvo se vladno opozarja, da se je pričela
vsled opustitve trgovine razprodaja zaloge po zelo znižanih cenah.
Zaloga obsega kompletne oprave za spalne in jedilne sobe v različnih
slogih, različne kredence, otroške vozičke, likane in fladrane omare, postelje,
nočne omarice, salonske mizice, košarice za cvetlice, raznovrstne likane in
z usnjem preobličene stole, gugalne stole, stojala za cvetlice in knjige,
otroške postelje, ter razno drugo leseno in železno opremo.
Kramni predmeti, pripravljeni za darila
kakor: slike v okvirjih, preproge, fina zagrinjala, stori, salonske
garniture, predposteljne preproge itd.
Ne zamudite prilike!